Ч. 184 (14.727). Львів, неділя 22. серпня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gótówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Перевага японців у повітрі.

Кореспондент Райтера повідомляє, що сьогодні 21. ц. м. японці панували без застережень у повітрі. Вони бомбардували залізничі лінії, що ведуть до Шангаю. Китайські літаки намагалися навязати бій з японськими літаками. Вони намагалися теж збомбардувати кружляк „Іджумо". По обох сторонах ведуть артилерійські бої. Японські кораблі обстрілювали спершу слабше, відтак сильніше поодинокі дільниці міста. В полудневій окрузі дальше тривають пожежі, які зайняли вже простір к. 2 квадратових миль.

ПОДРОБИЦІ ПОЖЕЖІ ШАНГАЮ.

Із високого семафору, що стоїть на французькім березі видно докладно, що всі будинки на просторі Гон-кію і Янтсе-по, на Бродвею зовсім спалені. Бої на тому відтинку були особливо запеклі останніх 24 годин. Пожежу на Бродвею спричинили китайці, які хотіли таким чином відділитися від китайських партизанських відділів, які [illegible] безпосередньо за військовими частинами. Величезна пожежа вибухла в Путун в магазинах бавовни.

ҐАЗОВИЙ БІЙ У КИТАЮ.

Із кол зближених до китайського генерального штабу повідомляють, що на шангайськім фронті, недалеко гирла Янтсе-кіянгу японські літаки бомбардували Кіян-Кін ґазовими бомбами. Японських літаків було 11.

ПЕРЕД СХОДОМ СОНЦЯ.

Японські воєнні кораблі бомбардували перед сходом сонця Путун. Над ранком японські літаки звели бій із китайськими літаками і зістрілили один китайський апарат.

Глибші причини конфлікту Прага — Лісабона.

Кореспонденція Герцоґ у Відні дістала від портуґальського посольства таку заяву у справі портуґальсько - чехословацького конфлікту:

Портуґальський уряд заключив умову з чехословацькою фабрикою зброї „Збройовка" у Брні. На підставі тієї умови мала фабрика доставити партію скорострілів. Портуґальський уряд підкреслював, що замовлення призначене для портуґальської армії. Одначе по якомусь часі фабрика виявила сумнів у призначення тих скорострілів. Тому портуґальське посольство запитувало управу фабрики про правдиву причину того кроку, вважаючи вияснення фабрики нещирим. Двох директорів тієї фабрики звернулися до посольства зі заявою, що чехословацький уряд заборонив вивозити замовлену зброю. Як причину подали вони становище портуґальського уряду в комітеті неінтервенції. На запит посольства скермований до чеського міністерства внутрішніх справ, дістало воно відповідь, що міністерство спирало своє рішення на льондонській умові, з тим додатком, що ті зобовязання приневолюють праський уряд стримати доставу зброї воюючим сторонам в Еспанії. Портуґальський уряд відповів, що він теж дотримує льондонських умов і найкращим доказом є те, що не було ніяких нарікань на становище Лісабони, значить, і з боку Чехословаччини. Згодом заявив чеський уряд, що в тім випадку йде про загальні доручення, які торкаються зокрема експорту зброї в Чехословаччині. Експорт зброї з Чехословаччини буде дозволений щойно по закінченні еспанської війни. Вкінці чеський уряд домагався від Портуґалії запоруки, що замовленої зброї не вжиють у користь одної чи другої воюючої сторони. Портуґальський уряд відповів, що не бачить причини давати окрему запоруку, тому, що вистачають дотеперішні зобовязання, які випливають із льондонської умови. Посольство заявляє, що праський уряд подавав спершу політичні причини, перемінюючи їх згодом на господарські причини і що намагався замаскувати первісні причини. Ці умовини приневолили портуґальський уряд зайняти ясне й рішуче становище.

Присилайте передплату!

Оборона Лемківщини.

Львів, 21. серпня 1937.

В історії кожного більшого европейського народу відограли та відґравають ще й досі його етнографічні окраїнні смуги дуже помітну ролю. Для прикладу вказати хоч би на Піємонт чи пак Сабавдію, звідки вийшли змагання до державного обєднання італійського народу, що врешті довели до сьогоднішньої могучої Італії. Те саме було з Бранденбурґією, що дала почин до сильного пруського королівства, яке в 1870. р. обєднало цілу Німеччину у світовій державі довоєнного німецького райху. Таких прикладів можнаб навести значно більше.

На цьому ще не кінець. Окраїни давали своїй нації великих поетів, мистців, учених, а передовсім — це теж дуже характеристичне — геніяльних організаторів нації і держави. Із французьких окраїн вийшов Наполеон, з італійських Мусоліні, а Гітлера теж як уроженця Горішньої Австрії треба вважати як того, що походить з німецьких окраїн, подібно як і творця німецького райху — Бісмарка. До цієї катеґорії належить і Пілсудський, родом з білоруських земель, колишніх і сьогоднішніх польських „кресів". З таких „кресів" колишньої царської імперії — з Кавказу — походить і Сталін — теперішній крівавий диктатор Совітів.

Не припадкова це річ, що окраїни вкладають найбільше цінностей у спільну національну скарбницю. Ділає тут закон природи. Середину національної чи державної території бережуть і охороняють далекі периферії, що є начеб давніми таборами римських леґіонів. Вони найнайбільш виставлені на небезпеку і безпосередній ворожий наступ, найскоріше і найживіше на нього реаґують на всі події, що торкаються національної цілости та її збереження. Це й виробляє своєрідний характер у окраїнних людей, що знову згодом дає великих будівничих національної долі.

Не інакше було і в нашій історії. По просторій і могутній імперії сходу Европи з осідком в Києві з кінця 10. і половини 11. віку з часів Володимира Великого та Ярослава Мудрого, де український елемент був цементом для ріжних і неукраїнських племен, хоч і не створив одноцільної національної української держави — перша українська держава повстала на західних окраїнах за Романовичів, приблизно на тих наших областях, що входять сьогодні у склад Польщі. Імена Романа, Ярослава Осьмомисла, любимця автора „Пісні про похід Ігоря", Данила, залишаться на завсіди у нашій історії. А Сагайдачний, Хмельницький, Мазепа теж уроженці або вихованці наших західних окраїн!

Для національних, подекуди й державних окраїн істнує сьогодні не лише своєрідний сентимент, але часто й окремі організації для їх оборони. Так є і в наших сусідів — поляків, що мають окремі організації і товариства для оборони своїх ріжних „кресів", — західних, східних, тепер уже й південно-східних, себто Східної Галичини, а навіть спеціяльно карпатських („гурскіх"), хоч поправді як державна нація із власним державним апаратом таких організацій і товариств вони не потребують на власній дер-

жавній території. Мета тих польських громадянських засобів — особливо якщо йде мова про українські території — зовсім інша, а саме, спроба денаціоналізувати чужонаціональну більшість.

З такою цілю істнують теж і польські організації для оборони „гурскіх кресів", передовсім Лемківщини, що довгою смугою межує від півночі зі суцільною польською етнографічною територією. Щодо Лемківщини йде вже віддавна відокремлена політика у ділянці адміністраційній, шкільній, освітній, господарській, а навіть церковній. Для ілюстрації слід пригадати, якто вилучили територію скасованого сяніцького окружного суду із львівської судової апеляції і прилучили її до краківської, які заходи йшли, щоб прилучити цю територію до краківського воєвідства; як передали давніші українські школи тільки польському вчительству та ввели лемківський буквар, як розвязували українські культурні та освітні товариства, спинювали їх засновини, вилучували українську кооперацію від Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові, як підтримували чинно москвофільство, ба й навіть православія і яка голосна сьогодні справа з апостольською адміністратурою. Словом, на Лемківщину організується похід з усіх сторін та всіми засобами.

Очевидно, наше громадянство не хоче добровільно піддатися цьому наступові. До оборони станула галицька українська національна українська преса, Українська Парляментарна Репрезентація, наші установи, а передовсім тамошнє українське духовенство і самі народні низи, серед яких бистро росте і кріпне українська національна свідомість, нераз ще й чимала активність. На очах маємо доказ цінности лемківського племени, найціннішого для нас з усіх трьох наших карпатських племен.

Для успіху оборонної акції требаб надати їй тріві організаційні форми в окремих товариствах. І в цьому напрямку йшли вже заходи. Та не можна їх було здійснити, бо [illegible] Супроти того серед лемківських еміґрантів в Америці повстала думка оснувати за океаном організацію оборони Лемківщини, коли її не можна оснувати в краю.

Таку організацію під назвою „Організація Оборони Лемківщини" оснували минулого року в Злучених Державах Америки з осідком в Ню Йорку. Лемківщина була тією частиною Галичини, звідки вже від початку 80-тих рр. мин. стол. вийшла наша перша заокеанська зарібкова еміґрація, що невдовзі прибрала масовий характер. Лемки були теж першими парохіянами першого галицького українського греко-кат. священика пок. о. Івана Волянського і дали перші кадри для наших організацій та деяких визначних діячів на північно-американському ґрунті. Освідомлені національно лемки впливали теж до деякої міри і на теперішній український ренесанс Лемківщини, хоч багато лемківських еміґрантів підпало під москвофільський вплив та помагало ширенню москвофільства і православія у своїй батьківщині.

Організація Оборони Лемківщини почала негайну акцію серед лемків і інших українських еміґрантів у Злучених Державах Америки і в Канаді. Основано місячник „Лемківський Дзвін" (The Lemko Bell) у Ню Йорку як орган згаданої організації, якого досі вийшло 11 чисел. Напрям цього місячника є виразно протикомуністичний, що слідно з майже кожної статті. Обговорюється там широко і вірно події на Лемківщині і взагалі на західно-українських областях під Польщею без зайвих націоналістичних вигуків, а з журналу видко, що лемківській акції співчуває греко-кат. світське духовенство і оо. Василіяни.

Безпосередньою метою згаданої організації є згуртувати передовсім самих лемківських еміґрантів під прапором допомоги своїй вужчій батьківщині та зібрати у найкоротшому часі серед української еміґрації в Злучених Державах і Канаді десять тисяч долярів на національно-культурну допомогу Лемківщині, яка у сучасних відносинах знайшлася у невимовно тяжких обставинах. Пояснюють це наглядно річеві статті і комунікати головної управи цієї організації та її поодиноких відділів, яких основано вже поважне число в Злучених Державах і в Канаді. Поміщують теж відозви краєвих лемківських установ з покликом на збірки для них.

Ціла акція з обороною Лемківщини подумана поважно без американського гумбуґу, а для її пропаганди і поширення вислано окремого організатора з відчитами про Лемківщину та її потреби до важніших еміґраційних осередків у Злучених Державах і в Канаді. Редакція „Лемківського Дзвону" зорганізувала і підручну українську книгарню, де продають галицькі видання і рекламують передовсім „Ілюстровану Історію Лемківщини".

Почата за океаном акція оборони Лемківщини має повний успіх серед наших еміґрантів, а нам побажатиб, щоб висліди цього успіху були слідні якнайскоріше і на самій, нині долею битій, Лемківщині.

Д-р Степан Баран.

Льондон і Берлін бються за журналістів.

З ЛЬОНДОНУ ВИКИНУЛИ ТРЬОХ ЖУРНАЛІСТІВ.

Вістки із двох воєнних фронтів — еспанського і японсько-китайського, постійні проєкти союзів европейських держав на випадок війни, катастрофи та сензаційні злочини заглушують такі звичайні собі новини, як та, що з Анґлії виселили трохи німців, у цьому трьох журналістів. Щодня з якоїсь держави когось за щось викидають — тут жидів, там „буржуїв" і контрреволюціонерів, нині — вас, завтра — нас, — ніби звичайна історія.

А проте факт, що Анґлія сказала „ґуд-бай!" німецьким журналістам був для анґлійців подією більшою, ніж китайсько-еспанська війна. Під впливом післявоєнного „курсу" в ріжних европейських краях, курсу „твердої руки" — люди почали звикати до насильства, на яке надивилися підчас війни. Але Анґлія не змінила своїх традиційних поглядів щодо поведінки із своїми громадянами ні гістьми, що приїжджають до неї. Мало хто памятає в Анґлії такий різкий виступ міністерства, як теперішній — викинути чужинних журналістів!

Журналіст в Анґлії, навіть чужинець, має повну підтримку всіх орґанів влади. Його обовязок допомагати владі своєю інформаційною службою. Коли чужинний журналіст критикує деякі установи в Анґлії та прояви громадського життя, анґлійці якстій використують цю критику як ради, щоб направити все, що ненормальне і несправне.

НІМЦІ СТЕЖАТЬ ЗА НІМЦЯМИ В АНҐЛІЇ.

Та чужинний журналіст мусить дивитися на виконування своєї професії, як дивиться на це анґлієць — його критика не може бути атаками ні наклепами, а спокійною інформацією. Навіть коли він переступить цю межу, анґлійська влада вміє звернути йому на це дуже чемно увагу, як на звичайну нарушену форму нечемности, а не на політичний акт.

Нові німецькі журналісти зпід стягу Гітлера приїхали до Анґлії не з метою інформувати земляків про Анґлію, а вести пропаганду. При цьому виявилося, що кількадесять осіб із офіціяльним титулом „журналіста" не мали із пресою нічого спільного. Льондонські німці заснували собі якийсь клюб, що наближався до шпигунського бюра, бо стежив за поведінкою, навіть словами, своїх земляків у столиці Анґлії. До Берліна йшли від довшого часу постійні звіти про „благонадьожность" ріжних громадян, що до політики не мали ніякого відношення, а проте не стримувались у товаристві із приватними поглядами про німецьку політику.

Анґлійський уряд був би їх залишив у спокою і надалі вдавав, що про ніщо не знає. Навіть підчас війни анґлійська поліція впускала нераз шпигунів до краю, щоб їх слідами вивідати ще краще, що їй було треба. Але в даному випадку почала забирати голос публична опінія. У пресі появлялися щораз частіше листи до редакції, де дописувачі звертали увагу на нестерпних типів, які поводяться так, що грають усім на нервах.

ПРАВИЛА ЧЕМНОСТИ.

Це були ті варвари, що вважали за свій обовязок вести в Анґлії пропаґанду засобами, що нарушували правила чемности та гостинности. Анґлієць ненавидить людей, що кричать, вимахують руками і насилу стараються його переконати. Він сам ніколи не накидує другому своєї думки і навіть про те, що знає з найбільшою певністю звик казати: „Мені здається..." Переконання та погляди це речі для анґлійця такі святі, що їх не вільно втокмачувати, надуживати для пропаґанди. Німці ніколи не були добрими дипльоматами. Вони програли війну через свою нахабну самовпевненість настроївши проти себе навіть невтрально прихильних. Після довгих спроб порозуміння з Німеччиною, Анґлія нараз зважилась на тихий дипльоматичний крок, який пригадав її вороже становище підчас війни.

ПРОТИ КОРЕСПОНДЕНТА „ТАЙМСА"

Берлінський уряд хоче вжити репресії проти Льондону і вислати берлінського кореспондента „Таймса" Еббета. „Таймс" відповів, що коли це зроблять, тоді він — не вишле вже другого кореспондента. Очевидячки Еббетові закидають у Берліні „контр-революцію" і „вмішування у внутрішні німецькі справи", хоч увесь світ знає, в якому тоні можна писати в „Таймсі". Сам „Таймс" належить до органів, які сприяють заходам уряду, щоб порозумітися з Німеччиною, але як незалежний орґан він дозволяє свому кореспондентові змальовувати події, які він бачить.

Берлін хотів зареаґувати на висилку з Льондону трьох німецьких журналістів — висилкою одного і вибрав собі Еббета з „Таймса". Само цей вибір був дуже недипльоматичним кроком. Уся світова преса висловилася різко та критично про таку методу. Зате вся німецька преса почала писати явно проти чужинних журналістів у Німеччині, якби з ненависти за те, що їм одним вільно писати про те, що вони думають.

БОРОТЬБА З АНҐЛІЙСЬКОЮ ОПІНІЄЮ.

Нема ніякого сумніву, що боротьба німецького уряду з „Таймсом" це боротьба з анґлійською опінією. Був уже такий випадок в історії, коли сам анґлійський уряд попавши в конфлікт із „Таймс"-ом програв, бо „Таймс" наладнав власну мережу телеґрафічну та корабельну, щоб діставати незалежні вістки з чужини. Ще два роки тому німецький посол фон Геш у Льондоні сказав таке: „Мої земляки вважають „Таймс" не тільки впливовою газетою, але й установою, яка служить і я переконаний, що завсіди буде служити справі взаємного порозуміння серед народів і тимсамим найкращим інтересам людства".

Нині ці земляки кричать „Ґотт штрафе Таймс", як колись кричали „Ґотт штрафе Енґлянд". Бо народи, як діти — скоріше йдуть за почуванням, ніж за розумом.

„Нормалізація припинила консолідацію всеукраїнських національних сил...“

ГОЛОС В АНКЕТІ „ДІЛА“ ВІДОМОГО НАДДНІПРЯНСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО ДІЯЧА-ЕМІГРАНТА П. ВІКТОРА ПРИХОДЬКА.

Передаємо з черги (див. „Діло“ чч. 150, 152, 155, 161, 164, 167, 170, 173, 176. і 179.) голос-статтю знаного наддніпрянського діяча і публіциста з Праги п. Віктора Приходька, і при цій нагоді пригадуємо питання, які Редакція сформулювала у своїй анкеті так:

„1) Який Ваш погляд на саму засаду щодо зміни національно-політичної тактики, яка прийшла два роки тому?

2) Який Ваш погляд на дотеперішні наслідки тієї зміни та всю ситуацію, яка істнує у польсько-українських відносинах?

3) Який Ваш погляд на наслідки т. зв. нормалізації у внутрішніх українських справах?

4) Який Ваш погляд на хід української політики за минулі два роки?

5) Як, на Ваш погляд, розвинуться політичні події і які завдання стоять перед українським національно-політичним табором?“

Редакція.

Ми, наддніпрянці, з приводу „Вашої“ сучасної галицької нормалізації згадуємо „свою“, наддніпрянську нормалізацію, — що так скажу, ч. 1., з 1920-го року, відому як польсько-український союз, заключений в імени Української і Польської Республики їх репрезентантами бл. пам. от. С. Петлюрою і марш. Ю. Пілсудським. **Два моменти** звертають на себе увагу, коли порівнюємо обі „нормалізації“ або, інакше кажучи, спроби порозуміння українських і польських політичних чинників. **Перший момент:** це повне зрозуміння суті й духа нормалізації по боці українського громадянства і **другий момент:** майже повне нерозуміння її по боці польського громадянства... При чім картина „нормалізації“ з року 1920 майже цілком повторюється на наших очах в роках 1935—37. Політикам з обох таборів — українцям і полякам — надзвичайно цікаво спинитись над цим явищем.

Мушу зазначити, що в 1920. році наддніпрянське громадянство спочатку теж не з великим ентузіязмом зустріло ідею польсько-українського союзу: на Великій Україні, особливож на Правобережжі, завжди відчувався деякий українсько-польський антагонізм і була досить жива романтика українсько-польських воєн, Гонти, Залізняка та мотиви з літератури в дусі Шевченка, Гоголя і т. д. Але коли дійшло до поважних розмов про спільну акцію, то треба віддати належне тодішньому українському громадянству: хоч воно щойно почало жити тоді політичним життям, то всеж відразу виявило **велику дисциплінованість і** більше того — **повне розуміння** спільноти українсько-польських інтересів та **щире** бажання **чесно** працювати в цім напрямку, особливо супроти спільного ворога — Москви.

Зате що нас, тодішніх „недосвідчених“ українських політичних діячів, вразило — це майже повне нерозуміння й небажання чи нездібність зрозуміти заключену угоду по польському боці. Поведінка польських чинників здавалась нам, українським політикам, раз — нельогічною, другий раз — самовбивчою, а взагалі „неморальною“ і... незрозумілою. Справді, спільний ворог Москва — стояв на Україні і наближався до кордонів Польщі Там, „на горі“, у Варшаві, йшли надзвичайно поважні наради й постанови в справі спільної польсько-української військової акції, виголошувалися промови про польсько-українське братерство і згоду, а... в Камянці й на Поділлі місцеві підрядні польські чинники не дозволяли переводити набору до українського війська, закриваючи українські школи, хоч це була територія Української Республики, — про що вчора підписано угоду, — докучали населенню реквізиціями і дратували його зовсім непотрібними дрібницями. Нам, молодим українським політикам, здавалась така „нормалізація“ вершком ненормальности, катастрофою; на це ми енергійно вказували польській стороні і наші добрі знайомі й давні приятелі — камянецькі поляки — стидались нам дивитися в очі, але фатальна робота робилась далі..

Наслідки тої „нормалізації“ не дали на себе довго чекати: за три місяці прийшов (мусів прийти) катастрофальний відворот польських військ з Києва аж... до Варшави, коли молода Польська Республика пережила виїмкові щодо трагічности й напруження, дійсно критичні хвилини. Очевидно, не треба додавати, що польським адміністраційним чинникам, яким „патріотизм“ наказував всяко викривляти на Україні велику ідею польсько-українського порозуміння, довелося спішно залишати всі свої дрібні „здобутки“ і „придбання“ (як нумерування хат по українських селах, польські написи і т. д.), виїзджаючи з „капіталом“ великої нехіті й розчарування, яких український нарід ще раз зазнав у своїй історії від польського народу... Зате треба — для минулого й майбутнього обох народів! згадати, що не зважаючи на все, українці залишились вірними угоді **до кінця,** чесно виконуючи свої зобовязання в найтяжчій для поляків ситуації і в найкритичнішому моменті польської історії — в серпні 1920. року!

Сучасна галицько-польська нормалізація. хоч переводиться в іншому часі і за інших обставин, нагадує нам, наддніпрянцям, у загальних рисах „нормалізацію“ ч. 1.; таж здисциплінованість і повна політична зрілість по українському боці, аж до найменшого господаря в глухому селі — і то при опозиції до нормалізації деяких українських партій! та.. якесь дивне не-

розуміння й політична сліпота — по боці польському. Це останнє нам, наддніпрянцям, як людям незаангажованим, з боку і з віддалі особливо добре видно:

Безперечно, „нормалізація ч. 2“ несе у собі вже нині в зародку усі ті небезпеки, якими закінчилась нормалізація ч. 1. Щодо цих небезпек, то мені ще й нині пригадуються великі слова першого польського посла у Києві за часів української державности, нині покійного п. Кутиловського. В одній із своїх промов він сказав: „Польща й Україна — це дві рідні сестри... Віками вони сплять летаргічним сном, приспані попелом історії. Але приходить день, коли зривають з себе заліза і, як прекрасні царівни, воскресають до державного життя. Однак не довго це тревае: замісць об'єднатися проти спільних ворогів ,вони починають між собою ворожнечу і... швидко знову падають у історичне небуття“...

Ось над цими словами видатного поляка треба добре призадуматись обом народам.

ДЛЯ НОРМАЛІЗАЦІЇ НЕОБХІДНА ПСИХОЛЬОГІЧНА ПІДГОТОВА.

Призадуматися — це з українського боку значить накреслити цілу програму: що і як тре-

---

ЛІЗІ ҐРУБЕР.

НОВЕ ОБЛИЧЧЯ.

Професор Уайт, славний у двох половинах світа косметичний хірурґ, сидів проти своєї молодої жінки за столом, попиваючи чай і оповідав їй свій новий випадок із свого ординаційного кабінету.

— Уяви собі, що той тип казав мені вибирати між десяти тисячами долярів і револьверовою кулею.

— А ти? — спитала Кляра, стримуючи із зацікавлення віддих — що ти на це?

— Я пояснив йому, що моя лікарська честь забороняє мені зміняти обличчя злочинцеві, що має за собою всякі злочини і то на те, щоб він міг заховатись перед рукою справедливости. Моя рішучість заімпонувала йому і як бачиш він не стрілив, тільки погрозив, що вбе і тебе, якби я повідомив поліцію про його намір.

— І він справді положив тобі на стіл десять тисяч?

— Десять банкнотів по тисячу долярів — потвердив спокійно професор Уайт.

— І він не був би тебе ошукав, якби ти був згодився на операцію?

— Певно, що ні... Адже бандити мають теж свій кодекс чести.

— Коли так, то ти осел!

Уайт глянув на свою жінку збентежений:

— Що ти сказала?

— Я знала віддавна, що ти непрактичний старий чобіт! — крикнула Кляра роздратована. — Але я таки не думала, що ти такий сентиментальний мораліст. У нинішніх часах викидати за вікно десять тисяч! Яке тобі діло до того, яку професію має твій пацієнт?!

Професор слухав гнівних докорів своєї дружини дуже здивований. Він звеличував її, але вже від довшого часу мусів помітити, що дуже помилився. Невдовзі по шлюбі почав проявлятися її справжній характер. Кляра — опереткова артистка, яку він забрав із малої сценки, була без серця, закаменіла еґоїстка. Але так різко як тепер, вона ще ніколи не проявила свого характеру. Професор Уайт похилив сумно голову. Він знав, що мусить придушити свої почування. Ні, довше він не міг би жити з нею, хоч іще кохав її.

Три місяці пізніше він розвівся з нею.

*

Кляра поїхала до Голівуду і там відразу звернула на себе увагу своєю небуденною появою. Спочатку грала тільки дрібні ролі, але ґеніяльний режисер Годді, що вмів добувати із жінок ті ефекти, якими вони вміли діяти на глядачів на екрані. Він відразу зорієнтувався, що може з Кляри зробити зразкового „вампа“.

І не помилився щодо Кляри. З неї виросла першорядна артистка, коли треба було грати легкодушні, закаменілі еґоїстки, через які мужчини пропадають. І тепер, коли вона мала нагоду дати волю своїм інстинктам — на екрані і поза кулісами, де за карієру треба було воювати на ножі — вона віднайшла своє призначення. Навіть не треба було Кляру спеціяльно шмінкувати та зачісувати для її роль — вона була втіленим, природним демоном. Гарне, але недобре личко Кляри Альсон стало відоме в цілому світі. І коли професор Уайт побачив свою жінку вперше на екрані, аж тоді зрозумів, як він помилявся, коли молився був до неї як до янґола.

А проте ще й тепер відчував, під яким сильним впливом її чару, він залишався. Те, що вона мала у своїй природі, приваблювало його. Він терпів хвилинами з туги за нею і водночас був у розпуці, що не міг визволитися зпід її чару. Його життя було наче змарноване тому, що він не мав при собі Кляри. Цілими годинами просиджував у кіні і по десять разів придивлявся тій самій фільмі, де вона грала — кохав її і ненавидів, соромився своїх слабощів і почувань, що має щораз менше сили боротися із своїм почуванням.

Нераз сам собі дивувався, що мріє про те, якби то визволити Кляру, дарма що ці пляни були безнадійні. З любови вона до нього не вернеться, бо його не любить, а для грошей теж ні, бо тепер вона заробляє багато більше, ніж він.

2

ба робити, щоб, загально кажучи, **перемінити психольогію польського громадянства**. Так, психольогію. Бо політика — це на 80 прц. психольогія. Приклад: коли в Росії прийшла революція 1917-ого року, то поляки вже на другий день проголосили, що вони відділяються від Росії і творять самостійну державу. І диво: проти цього ніхто в Росії не сказав ані слова. Всі приняли це як самозрозумілий акт. Чому? — Бо усією попередньою історією і поведінкою поляків усі були до цього **психольогічно** підготовані. Але зовсім інакше, як відомо, пішла справа з Україною. Чому? Хліб, залізо, Чорне Море? — Зовсім ні — це прийшло пізніше, як „книжний“, науковий аргумент, але спершу діяла і всього доконала звичайна психольогія, однакова від Керенського аж до останнього російського солдата: якто, з якої речі Юг Росії має відділятись від Росії? **„Какая Украіна?“** Уперше чую, що може істнувати така держава! Яскраве виявлення цієї психольогії (так нам, наддніпрянцям, знайомої), зустрічаємо у спогадах проф. Дмитра Дорошенка. Автор оповідає, що вже на еміграції відвідав він, як свого знайомого, російського політика Ф. Родічева. П. Родічев — це був один із найвидатніших російських ліберальних політиків (групи П. Мілюкова), член Державної Думи, першорядний промовець, що кілька разів виступав з палкими промовами в обороні української культури і шкільництва. Коли ж прийшло до самостійности, Родічев негайно опинився по стороні завзятих ворогів української державности. Уже по роках, на еміграції, у приватній балачці, він так пояснив п. Д. Дорошенкові свою позицію: „Вибачте, дорогий пане, хоч убийте мене, але я не можу собі уявити, **щоб до Києва мусів я брати закордонний пас!**“

Отже здається мені, що галичани, галицькі політики, не доцінюють цього моменту психольогії при полагоджуванні своїх галицько-польських відносин. (Міжтим ще Наполеон завважив: „Легче виграти бій, ніж змінити психольогію одної перекупки“). Здається мені, що ці відносини занадто йдуть по втертій лінії, я сказав би, бюрократично-політичних зносин: сойм, переговори з політиками, пресова полеміка. Тимчасом цікаво знати: скільки за цих 15 літ і передтим видано й поширено книжок та брошур про українську справу польською мовою серед польського громадянства? Скільки прочитано рефератів у Плоцьку, Познані, Лодзі? Чи були якісь вистави української книжки, преси, мистецтва у Вильні, Бидгощі, Кракові? Здається нам, що Львів живе під цим оглядом занадто замкненим провінціяльним життям. Хоч, безперечно, Галичина має кого і має що післати й показати! На ці мої речі передбачую сильне та скептичне покивування головами. Але доказувати своєї думки тут не буду, лише висловлюю її. Це велика й окрема справа і на неї в анкеті нема місця.

НОРМАЛІЗАЦІЯ ЗАТРИМАЛА КОНСОЛІДАЦІЮ НАЦІОНАЛЬНИХ СИЛ.

Одначе нині, коли підводимо білянс нормалізації, мусимо вказати на одну велику шкоду для цілого українського національного життя, до якої причинилась нормалізація. Ця шкода в тім, що нормалізація затримала преважну акцію консолідації українських національних сил, яка зродилась у формі ідеї скликання Всеукраїнського Наіонального Конгресу і мала великі вигляди на повний успіх. З цього боку українське громадянство, зокрема наддніпрянське, має до нормалізації найбільший жаль. Щоб не було непорозумінь, поспішаю пояснити: ми, наддніпрянці, загально уважаємо, що галицько-польська політика і тактика належать передовсім до компетенції галичан: їм, практичним діячам у терені, найвидніше, що і як треба робити у сфері галицько-польських відносин. І я навіть не дозволю собі тут торкатись питання нормалізації **по суті**: чи була ця політика оправдана й доцільна — чи ні. Але в даному разі ствержую лише нещасливий факт, а саме, — **що зустрілися в часі і зударилися дві великі акції** — загально-національна конгресова і галицька нормалізаційна, при чому конгресову акцію через нормалізацію відсунено на бік. Відсунено не з моментів принципових, але фактично: по-перше тому, що Президія УНДО й УПР цілковито, з головою, віддалася справі нормалізації, по-друге тому, що на ґрунті нормалізації почались великі непорозуміння між галицькими партіями, у звязку з чим припинив свою працю львівський Підготовний Конгресовий Комітет. А цю знову ситуацію повністю використали деякі наддніпрянські чинники, ворожі Конгресові, що постаралися справу якнайбільш утруднити. І ось тут ця головна причина, якої так дошукується і часто не розуміє громадянство: **чому досі не відбувся Конгрес?**

І власне в цій точці ми, наддніпрянці, і все позагалицьке українське громадянство маємо великий жаль до „нормалізації“. А саме: ми вважаємо, що „нормалізація“ припинила консолідацію всеукраїнських національних сил, себто спинення Всеукраїнського Національного Конгресу. Між тим заістнував сьогодні вже історичний факт, що **Галичина** [illegible] Захопившись цілковито справою нормалізації (позитивно і негативно), маючи цю основну „ідею життя“, Галичина у своїм суто-краєвім „еґоїзмі“, **не помітила і не відчула**, що все позагалицьке світове українське громадянство живе іншою ідеєю — ідеєю консолідації й організації українських нац. сил, до якої щойно недавно з ентузіязмом взялось, але у своїм розбігу мусіло спинитись, натрапивши на „духову відсутність“ у цій акції такого важливого чинника, як Галичина... Звідси той неспокій, те незадоволення в українськім нац. житі, що так яскраво відбиваються в українській пресі цілого світу. Українське громадянство втратило свою „центральну ідею“ і досі не може прийти до рівноваги. Живе з прикрим присмаком розпочатої і недокінченої справи, з гірким осадом заведених надій.

Кажучи конкретно, в даному разі українські політики просто не справились із завданням моменту, хоч момент і загально-політичні обставини вимагали й вимагають від нас рішуче, щоб ми, коли того треба, вели одночасно стільки акцій, кілько вимагає життя, паралїжуючи ріжні „ходи“ внутрішніх ворогів. Можемо сказати: „Слава Богу“, що не зайшли події, які потребувалиб повної підготовлености Української Нації. Але вони можуть прийти сьогодні чи завтра (коли не рахувати подій, що вже розгорілись на Далекому Сході!) — і тоді галицьку „нормалізацію“, що при щирій „допомозі“ деяких наддніпрянських чинників довела до двохрічного припинення консолідаційної акції, може ще осудити дальша українська історія!...

УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ — ЦЕ ОДНА ЦІЛІСТЬ.

Як бачимо з попереднього, українське нац. життя, хоч поділене географічними й політичними кордонами, починає бути і є нині, в суті речі, тісно повязане. Ми щойно ствержували, що краєва політична акція — нормалізація — заважила на загально-українській (консолідаційній) акції і наслідки цього може фатально відчути ціла Українська Нація. Але це справедливо й навпаки: дозволю собі висловити думку, що Галичина багато терпіла досі і не поведеться їй ніяка нормалізація також і в майбутньому, **поки не буде упорядкована справа всього світового українства**, як воно представляється нині, отої **„духової Української Імперії“** — її консолідації, політичної акції та зокрема **справа наддніпрянської державної репрезентації**. Приповідка каже: „По отцу і сину честь“, а психольогія у всіх в засаді однакова і в політиків — людська. Тому деякі явища зясовуються досить просто: справді, з якої причини треба поспішати догодити частині (Галичині), коли „ціле“ зовсім не імпонує: ні організованістю, ні активністю, ні моральною силою й незалежністю. Скажім собі: чи дужеб самостійна Україна турбувалася претенсіями й нарікканнями підлеглої самарської губернії, колиб московські князі й бояри тулились, висловлюючись фіґурально, у нас, у Києві, в дерев'яних бараках на Подолі?! А доки подібне явище буде істнувати, доти всі шляхотні змагання Галичини, всю її моральну й економічну напругу і навіть справжню силу будуть недоцінювати, обезцінювати, іґнорувати...

В сьогодняшній „залізній Европі“ Гітлера і Мусолінія, серед гарячкової праці Англії, Франції, Польщі, Чехословаччини, серед вишикованих сталевих рядів молодих ґвардій — як виглядає і кому може імпонувати наша великоукраїнська допотопна гарба, запряжена волами, з півсонними чумаками?...

Маємо пяту щодо числа в Европі націю, маємо **невичерпані вільні сили, розкидані по цілому світі поза етноґрафічними межами України** — сили, рівні чисельно малій европейській державі — і не маємо центру, що акумулював би всю ту енергію та патріотичний ентузіязм.

Прийшли нові часи і нові пісні. Мусимо покінчити з російською „обломовщиною“ і гоголівськими „старосвітськими поміщиками“.

Не маємо танків і бомбовозів, але маємо всі дані для створення імпонуючої „духової Української Імперії“. Тої Імперії, що силою своєї потенції, свого морального авторитету, глибоко сягнулаб до життя цілого українського народу, всюди йому допомагаючи і видно чи невидно підтримуючи його в щоденній „нормалізації“.

Прага, 19. VII. 1937.

Віктор Приходько.

Одного дня покликали професора Уайта з Ню Йорку до одної голівудської клініки. Директор санаторії Голденгіл потребував його помочі. Фільмова зірка Кляра Альсон мала нещасливий автомобілевий випадок, її гарне личко було знищене і була небезпека, що залишиться спотворене. Кляра Альсон сама домагалась, щоб візвати професора Уайта, як єдиного, що може її врятувати.

Професор сів на літак і почав лікувати пацієнтку. Минали тижні, заки він міг усунути страшні наслідки катастрофи. Кляра мусіла лежати непорушно, не вільно їй було сказати ні слова. Та прийшов день, коли з її обличчя зняли останню перевязку. Професор Уайт попрохав свого асистента та доглядачку, щоб вони залишили його самого з пацієнткою. Тоді він сказав до неї холодно:

— Тепер ти маєш обличчя ще гарніше, ніж досі, але воно не твоє... Ні одної риси з твоєї давньої індивідуальности не залишилося в ньому... Я зробив із тебе невинного янгола, образ, який я сам вималював у своєму серці. Ти видавалася мені янголом тому, що я кохав тебе. Тепер я вичарував на твому обличчі — брехню, щоб міг дивитися на тебе таку, про яку завсіди мріяв.

Кляра глянула перелякана у дзеркало, яке він їй подав:

— Так, це ніби я, але і не-я — відповіла. — З таким лицем я вже не зможу грати в Голівуді свої ролі.

— Імовірно ні — згодився Уайт.

Кляра всміхнулася:

— Ти хотів помститись на мені, тому, що я була не така, як ти собі мене уявляв. Але твоя помста не вдалася. Мені вже й так надоїло грати вічно демонічні, злобні жінки. Тепер я виберу собі іншу ролю — ніжної, закоханої жінки.

— Щодо цього, то буде важко, бо в Голівуді є на такі речі забагато кандидаток...

— У Голівуді так, але не в Ню Йорку...

— А деж ти будеш шукати в Ню Йорку — — — ?

— Я виконаю свою ролю при тобі, Джеймсе... Ти працював цілими тижнями, щоб надати [illegible] нове обличчя, а при цьому ти перемінив мені теж серце. Я знову полюбила тебе і волію бути Клярою для тебе одного, ніж Клярою Альсон для всіх...

Уайт подивився Клярі в очі, бо хотів відчитати з них, чи вона говорить правду, чи може хоче вернутися до нього тільки тому, що вся її голівудська карієра пропала. Але її обличчя висловлювало тільки солодку доброту та ніжність. Аж тепер зрозумів, що сам себе покарав: від тепер він уже ніколи не зможе відчитати на її обличчі того, що вона думає та відчуває...

Та він був закоханий. І тому не вважав, що це дуже страшна кара для нього.

Перекл. а. б.

СССР вишле військо до Шангаю?

ГОСТРИЙ НАПАД ПРОТИ ЯПОНСЬКОГО АМБАСАДОРА.

Англійські джерела подають, що заступник ком. Літвінова Патьомкін заповів широку акцію СССР у справі охорони російських інтересів у Шангаю.

У Льондоні догадуються, що Москва вишле до Шангаю сильні військові відділи. Совіти явно симпатизують із Китаєм і рахуються з довшими воєнними акціями навіть і тоді, якщо не прийшлоб до урядового виповідження війни. Ясно — пише „Дейлі Телеґраф", — що Совіти не тільки симпатизують із Китаєм, але рішені навіть на чинну інтервенцію.

НАГАЛЬНИЙ НАПАД „ПРАВДИ" НА ЯПОНСЬКОГО АМБАСАДОРА.

Московська „Правда", офіціоз комуністичної партії заатакувала нагально японського амбасадора в Москві Шіґеміцу, який заявив недавно всім членам дипльоматичного корпусу в Москві, що всі совітські обвинувачення, які спихають вину на Японію за напад на ґен. совітський консулят у Тієнтсіні неправдиві. „Правда "пише, що японський амбасадор веде протисовітську пропаганду.

ПЕРЕД ВЕЛИКИМ БОЄМ У ПІВН. КИТАЮ.

На північному фронті, на південь від лінії Пекін—Тієнтсін, дійде в найближчих годинах до великого бою. Передні сторожі обох армій уже почали бій в околицях Чев-Чев.

ВИСОКИЙ КРЕДИТ ДЛЯ КИТАЮ.

Чеська фабрика зброї „Скода", дала китайському урядові товарового кредиту в висоті 10 міліонів фунтів штерлінґів.

—o—

Нарада турецького уряду у справі безпеки

НАД СЕРЕДЗЕМНИМ МОРЕМ.

Кемаль Ататурк разом із членами уряду та шефом ґен. штабу вернувся сьогодні 21. ц. м. з маневрів до Стамбулу. Вечором відбулася конференція, на якій обговорено справу таємничих підводних човнів, які нападають на кораблі, по переїзді дарданельського проливу.

СТАМБУЛ, ПАТ. Преса повідомляє, що минулого четверга завважили на морі Мармара підводний човен невідомого походження. На сиґнал турецького корабля, підводний човен занурився під воду. Догадуються, що підводний човен жде на переїзд еспанських червоних кораблів через море Мармара.

—o—

Летунські змагання Італія-Франція.

ІТАЛІЙЦІ ПЕРЕМОГЛИ.

У пятницю почалися італійсько-французькі летунські змагання на шляху Істре-Париж-Дамаск. Визначено три нагороди на загальну суму три міліони франків. Цілий шлях, довгий на 6.198 км. У змаганнях узяло участь вісім італійських літаків, чотири французькі й один англієць на французькому літаку. Клясифікація літаків, що беруть участь у перегонах, представляється так:

Перше місце італійська залога Фіорі-Люкіні 6 год. 52 хв., пересічна скорість 424 км. на год.; 2) італійська залога Купіні-Баравісі 6 год. 53 хв.; 3) Екс Екво займає італійська залога Тонті-Мокателі і Бісео Мусоліні, час 3.55 хв. Пяте місце зайняла залога Робіс-Трінеббльо, час 7 год. 1 хв. Шесте місце теж італійська залога Роляндi-Боніні, 7 год. 17 хв. Семе місце італійська залога Гаета-Пуеста, 7год. 39 хв. Восьме місце італійська залога Люпіка-Стеляні, 8 год. 18 хв. Деняте і десяте місце Екс Екво зайняли англійці Клявстон-Кодос, 8 год. 25 хв. На одинацятому місці є французький літак із пільотом Франсоа, час 10 год. 25 хв.

—o—

ЄГИПЕТ НЕ ПРИЗНАЄ СССР.

Комітет бавовняної біржі в Олександрії відповів неґативно на прохання московського уряду бавовняних студій у справі прислання прібок нових родів єгипетської бавовни. У своїй відмові покликався комітет на факт, що уряд Египту не визнає СССР.

—o—

Італія не стерпить большевизму.

ВЕЛИКА ПОЛІТИЧНА ПРОМОВА МУСОЛІНІЯ.

ПАЛЕРМО, 20. 8. ПАТ. На закінчення свого 11-денного побуту на Сицилії Мусоліні виголосив велику політичну промову. Спершу обговорив сицилійські справи та висліди маневрів і ствердив, що лише божевільний міг би міркувати, що неприятель зможе висісти на Сицилії. **Оснування імперії буде для Сицилії щасливою ерою, бо вона є тепер ґеоґрафічним центром імперії.** Опісля виступив проти алярмів закордонної преси з нагоди сицилійських маневрів. **Мусоліні підкреслив, що Італія веде дійсну мирну політику і бажає передовсім затіснити свої взаємини зі сусідніми державами.** Ствердив, що взаємини з Юґославією значно покращали від березня ц. р. Взаємини з Австрією та Мадярщиною спираються далі на римських протоколах, що виявилися дуже доцільними підчас господарської скрути. Взаємини зі Швайцарією назвав „більше ніж приязними". Згадуючи про італійсько-французькі взаємини дійшов до висновку, що нема причини сумувати. **Краще було би, якби деякі міродатні кола Франції не звеличували так ідолопоклонно женевських ідолів. Було би краще, якби у Франції не було течій, що від 15 років ждуть на упадок фашистівського режиму.**

„Коли від сухопутних кордонів, говорив далі Мусоліні, перейдемо до морських, тоді стрінемося з Анґлією." Тут додав, що слова „стрінемося з Анґлією" не слід розуміти у неприязному змислі. Згадуючи про італійсько-анґлійські взаємини за останні два роки, Мусоліні ствердив, що анґлійська опінія лишилася поза подіями і дивиться на Італію дуже поверховно, головно з точки погляду мальовничости італійського краю.

Опінія Анґлії ще не знає нової, сильної Італії. Договори з січня ц. р. вияснили до деякої міри ситуацію, але опісля прийшли факти, що їх не слід згадувати. Нині знову завважуємо світло на горизонті і думаю, — говорив Мусоліні — що можна дійти до трівкого поладнання концепції „дороги і життя". Це натяк на минулорічну анґлійсько-італійську полеміку на тему значіння Середземного Моря для обох держав як шляху на схід і як життєвої конечности. Італія готова співпрацювати в усіх питаннях европейського життя. Слід лише числитися з дійсністю. Першим таким дійсним фактом є італійська імперія. Кажуть, що Італія домагається від Ліґи Націй визнання. Нічого подібного. Не хочемо, щоб женевський уряд цивільного стану реєстрував випадки народин. Але думаємо, що надійшов час, щоб зареєструвати факти смерти. Трупа слід похоронити, коли не з огляду на політику Ліґи Націй, то з огляду на вимоги публичної гіґієни.

Другою дійсністю — заявив Мусоліні — **це вісь Рим—Берлін. Не можна прийти до Риму, іґноруючи Берлін, або також проти Берліну і навпаки, — не можна йти до Берліна, іґноруючи Рим, або проти Риму. Ми вже говорили в якнайбільше катеґоричний спосіб, що не будемо толерувати на Середземному Морі ні большевизму, ані чогось подібного.**

Закордонні політичні кола коментують промову Мусолінія у Палермо і звертають увагу на уступ, присвячений абісинській справі. Він означає, що Італія не домагається від Ліґи Націй визнання імперії де юре. Італія вдоволена, що Абісинія перестала існувати.

Слова, що торкаються „оси Рим—Берлін", означають, що Італія, хоч готова співпрацювати з Анґлією і Францією, всеж не покидає своєї дотеперішньої еспанської політики, що творить основу сильної співпраці між Римом і Берліном.

Після цієї промови Мусоліні відплив з Палерма на кружляку „Поля" з мін. гр. Чіяном, Лесоном Альфієрі та ін. визначними італійськими державними достойниками.

Червоні міліціянти переходять до національних військ.

САЛЯМАНКА, 21. 8. ПАТ. Головна кватира національних військ оголосила такий комунікат: Не зважаючи на погоду і необхідну відбудову доріг та мостів, що їх знищив неприятель, національні війська посуваються швидко наперед. По заняттю Вірґа вчора вечором національні війська переломили завзятий спротив і здобули високорівню Песорар, Ґурапа, верхи 839, 812, місцевість Ґутабе і село Веґа де Па та окружили Альседу і Онтаведу. Підчас цих операцій національні війська взяли до неволі понад 600 червоних, здебільша астурійців. На фронті Леон вимiна стрілів.

ДО НАЦІОНАЛЬНИХ ВІДДІЛІВ ЗГОЛОШУЮТЬСЯ ЧИСЛЕННІ ДЕЗЕРТИРИ З ЧЕРВОНОЇ МІЛІЦІЇ.

На відтинку Альбарасін національні відділи заняли дуже важні становища під Ріпсон де Молінеро, переломили завзятий спротив і завдали важкі втрати. Червоні втратили коло 1.000 вояків. В окопах начислили 600 убитих і багато воєнного матеріялу. На відтинку Ґранада оживлена вимiна стрілів.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

Розвязали Кружок Рідної Школи

У ВАРШАВІ.

Гурток українців, які постійно мешкають у Варшаві, зложив до державного комісаріяту Варшави зголошення про заснування кружка „Рідної Школи" ім. С. Петлюри у Варшаві. По думці статуту зголошений Кружок мав бути філією Т-ва „Рідна Школа" у Львові. По 28 днях ініціятори рішили почати працю. Одначе адміністраційна влада покарала голову новозаложеного т-ва грибною 100 зол. за відбуття нелегальних зборів і розвязала само товариство.

Від обох рішень адміністраційної влади організатори зголосили відклик.

Китайська бомба на американському кораблі.

ДАЛЬШЕ ЗАПЛУТУВАННЯ КИТАЙСЬКО- ЯПОНСЬКОГО КОНФЛІКТУ.

У Злучених Державах зробила велике враження вістка про те, що китайська бомба впала на чердак американського адміральського корабля „Августа", вбила одного моряка і ранила 18 моряків. Уряд Злучених Держав не думає протестувати з цього приводу безпосередньо в Нанкіні, але американський адмірал Ярнель та американський ґенеральний консуль зложать гострий протест на руки китайської влади у Шангаю. В цій справі відбув американський уряд надзвичайне засідання. Американські воєнні кораблі не покинуть Шангаю доки там буде хоч один американський громадянин.

Відкинення Японією анґлійсько - французької пропозиції у справі невтралізації Шангаю викликало в Льондоні та в Парижі відемне враження. Японська відповідь має остаточний характер.

Велика Британія повідомила уряди Китаю та Японії, що британський уряд застерігає собі право домагатися від обох цих урядів відшкодування за втрати, що їх мали британські громадяни внаслідок воєнних операцій у Шангаю та за спустошення британських обектів у Шангаю. Одночасно британський уряд запротестував проти того, що японські відділи заняли деякі британські обекти у міжнародній концесії.

„Таймс" помістив гостру статтю проти Японії підкреслюючи, що Японія заплуталася у війну з маловажної причини. Надійшов час, щоб Японія зрозуміла, що свобода рук, чого я бажає на Далекому Сході, не дає їй безумовно права нищити В. Британії.

...нється з мін. Ґрабовським, який перебуває на лікуванні в Монте Катіні.

Соціялістичний „Дзєннік Людови" підкреслює, що О. З. Н. згідно з концепцією полк. Ковалевського має бути партією центру.

Вкінці слід згадати, що у виленському „Слові" з 20. ц. м. відомий публіцист Мацкевич помістив цікаву статтю про ролю полк. Коца п. н. „Політична лінія та іграшки". Знову в „Бюлетині Польсько-Українськім" помістив ред. В. Бончковський велику і цікаву статтю про безнадійний стан польсько-українських відносин п. н. „Ідемо до нової Хмельниччини". Зміст обох цих статтей передамо з технічних причин щойно в черговому числі „Діла".

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ.

Оферта О. З. Н. під адресою П. П. С.

ТА О. Н. Р

Дня 19. ц. м. Ст. Сахновський відчитав перед мікрофоном польського радія розмову з полк. Я. Ковалевським, шефом штабу О. З. Н.

Найближчий співробітник полк. Коца — полк. Ковалевський заявив між іншим у справі консолідаційної акції О. З. Н. ось що:

Межі табору, себто О. З. Н. можна би витичити або на право — тоді повстане людовий фронт, або на ліво — тоді повстане національний фронт. Але якщо ці межі витичити широко і на ліво і на право, тоді щойно матимемо фронт обєднання.

Опісля зясовуючи ближче свою думку додав:

Загальний нині у Польщі радикалізм поширює наші межі дуже далеко на ліво. Націоналізм інстинктів польського народу поширює наші межі не менше далеко на право. Це випливає зі спеціяльного положення у Польщі. Польща є краєм, де національні партії мають крайню радикальну господарську і суспільну програму, а найбільша радикальна партія, соціялістична партія (читай: П. П. С. прим. Ред.), є чейже національна, бо першим словом її офіційної назви є слово „Польська". Дійсно ріжниці, що нас ділять, не є такі великі якби здавалося.

Цю нову заяву полк. Ковалевського річно приняли польські політичні партії. „Роботнік" орган П. П. С. і „Варшавскі Дзєннік Народови", орган ендецької партії взагалі промовчали цю заяву. Знову варшавський консервативний „Час" називає згадану заяву шефа штабу О. З. Н., який хоче обєднати всі політичні відлами громадянства від ОН. Р. почвинаючи на соціялістах кінчаючи — нереальною і шкідливою. Слід згадати, що на „Час" накинулися гостро перед кількома днями „Ґазета Польска", „Курієр Поранни", „АБЦ" і всі ліві органи за його концепцію, що О. З. Н. повинно змагати до обєднання у своїх рядах правих, національних і католицьких елементів. Отже „Час" пригадує, що навіть марш. Пілсудському не вдалося сконсолідувати довкола своєї особи цілого громадянства, тимбільше не може це вдатися О. З. Н. Не обєднається соціялістів з націоналістами, консерватистами і католиками. Це Сизифова праця. І тому не можемо згодитися (читай: консерватисти — прим. Ред.) з останньою заявою полк. Коца, кінчить „Час".

„Варшавскі Вечур" називає згадану заяву офертою О. З. Н. під адресою П. П. С. та О. Н. Р. і заповітом відвороту О. З. Н. від правиці до радикалізму.

„А. Б. Ц.", орган О. Н. Р. називає заяву полк. Ковалевського дуже характеристичною. Пропозиції під адресою П. П. С. зовсім виразні. Це викликує враження, немовби ролі в О. З. Н. були поділені. Полк. Коц є „спецом" від національного обєднання, полк. Ковалевський намагається перетягнути соціялістів. Слід пригадати, що ген. Складковський заявив у 1936 р., що не буде входити в порозуміння з людьми, які заключували договори з комуною. Нині полк. Ковалевський виразно пробує створити такий факт з П. П. С. і „відбронзовує" пригадкою її давно забутого націоналізму. **Важко це погодити з протижидівськими тенденціями, що їх раніше підкреслював полк. Ковалевський.**

Вкінці „А. Б. Ц." звертає увагу, що згадана заява шефа штабу появилася підчас неприсутности полк. Коца у Варшаві, який виїхав лікуватися закордон до Монте Катіні. Там теж стрінеться з мін. Ґрабовським...

Небезпека на вулиці.

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ У ЛЬВІВСЬКОМУ ВОЄВІДСТВІ.

Були вже у Львові спроби унормувати вуличний рух, одначе вони кінчилися звичайно невдачами, бо правильний вуличний рух тривав тільки так довго, як довго тривав показ такого руху.

У звязку з цією справою відбулася в пятницю 20. ц. м. у Львові конференція у Воєвідстві у справі управильнення вуличного руху у Львові. Конференцією проводив львівський воєвода А. Білик. В цій конференції взяли теж участь представники влади, Дорогової Ліги, Автомобільного Клюбу і представники преси.

Головним завданням конференції була підготова громадянства перед новим тижнем науки ходження. Ця наука буде відбуватися етапами. Перший етап науки буде відбуватися на відтинку від Великого Театру до готелю „Жоржа". Поліційні органи будуть давати відповідні поучення. Згодом усіх тих, що не будуть придержуватися приписів будуть карати 50-сотиковим карним мандатом. Звертатимуть також увагу на чистоту в місті. У найближчому часі не вільно буде в ночі автам давати ніяких звукових сиґналів. Нічна тиша обовязуватиме механічні поїзди від 10. год. вечором до 7. год. рано.

Ця нова наука ходження зокрема важна для українських селян, які, не знаючи комунікаційних приписів, не тільки виставляють себе на карні мандати, але й на небезпеку катастроф та ріжних матеріяльних шкід.

При збільшенім вуличнім русі кожний нерозважний крок на вулиці грозить каліцтвом або і смертю. Хто винен? Важко дошукуватися виновників, одначе найчастіше вина спадає таки на необережних прохожих, які або не знають приписів вуличного руху, або їх легковажать собі.

Наслідки такого легковаження справді жахливі, бо коли за приклад візьмемо Львів, де вуличний рух слабий, зокрема щодо механічних поїздів просто мінімальний, то статистика виказує, що від квітня до половини липня було у Львові 3 прохожих убитих, 13 керманичів, 2 пасажирів і 37 прохожих ранених.

На всі поуки і приписи мусять прохожі звертати пильну увагу, щоб згодом не наражувати себе на непотрібні кари і, що найважніше, на небезпеку, яка жде необережних на кожнім кроці.

Літературна сторінка.

Переклади новель М. Коцюбинського та М. Хвильового на анґлійську мову.

Кость Андрусишин, уроженець м. Вінніпеґу (Канада) вихованець тамошнього т. зв. манітобського університету, що його покінчив він із титулом маґістра фільософії, розуміючи вагу пропаґанди культурних цінностей українського народу серед чужинців, особливо анґлійців та американців, взявся перекладати вибрані твори українського письменства на анґлійську мову. На перший початок переклав він книгу творів Коцюбинського, яку назвав „Інтермеццо". Крім „Інтермецц-а" до цієї книги ввійшли ще: „Цвіт яблуні", „Хвала життя", „Невідомий", „З глибин", „Лист", „Поєдинок", „Що записано в книзі життя, „Persona grata" „Коні не винні", „Відьма", „Сон" і „Для загального добра".

Книгу, готову вже до друку, відіслав перекладчик до Льондону до спеціяльної аґенції, що займається вишукуванням видавців, а вона звернулася до т. зв. Союзу Авторів за фаховою оцінкою, чи книга дійсно гідна друку. Нам цікава оцінка творів Коцюбинського одного із членів цього Союзу і подаємо її в дослівному перекладі з анґлійської мови:

„Передовсім я висловлюю своє щире признання Вашому перекладачеві за його знаменитий переклад. Він, здається, дійсно схопив духа оріґіналу, і я припускаю, що оповідання не втратили нічого із своєї вартости у процесі перекладу їх на анґлійську мову. Про автора я багато не знаю, але припускаю, що ці твори були написані в другій половині його письменницької карієри, в часі, коли він усталив себе в літературній творчости. Його твори є наскрізь оріґінальні. Він маляр слова (ворд пейнтер). Живучість його вислову та думки, як теж увага, що її він присвячує подробицям, щоб таким чином краще передати у слові важніші епізоди — усе це робить його майстром оповідання і тому не дивно, що він займає таке високе становище між своїми товаришами-письменниками. Думаю, що ваш перекладач дуже мудро зробив, помістивши „Інтермеццо" на початку своєї збірки. Є це дійсно прекрасна річ. Всі його оповідання пройняті елементом траґізму. По прочитанню вступного слова перекладача я пізнав причину цього. Я певний, що сказаного досить, щоб зрозуміти, що ця праця заслуговує на публікацію. Але це інша річ — чи найдеться видавець, що забажав би взяти справу друку на свій риск. У початках трудно надіятися на великий збут цієї книги. Автор та його твори покищо невідомі в нашій країні і це в значній мірі буде перепоною у ваших заходах. Але дуже поручаю вам зробити все, що буде можливим."

Після такої блискучої оцінки творів Коцюбинського та щирого компліменту на адресу перекладача справа друку повинна була посунутись вперед. Та ось несподівано вона наткнулася на другу перешкоду, а саме справу авторських прав, цього славного анґлійського „копирайт". Аґенція зажадала від перекладача вияснення, за ким зберігаються авторські права по Коцюбинськім. Дати такі вияснення — це була надто трудна справа для п. Андрусишина, бо тут треба було якогось авторитетного документу. І на тому справа друку творів Коцюбинського застрягла. Рукопис лежить ще й досі в Льондоні.

Можеб хтось із відповідальних українських чинників зайнявся отсим шляхотним почином п. Андрусишина та допоміг Коцюбинському піти між анґлійську публику.

Крім цього п. Андрусишин виготовив до друку збірку творів М. Хвильового по анґлійськи. Цю збірку перекладач назвав „Арабески". У склад її входять: „Арабески", „Елеґія", „Заулок", „Дорога й ластівка", „Кімната ч. 2", „Я", „Пудель", „Повість про Санаторійну зону" та „Сантиментальна історія".

Ця збірка, готова вже до друку, покищо ще в руках перекладача. Він чекає висліду із друком творів Коцюбинського.

Наприкінці цієї новинки слід додати, що п. Андрусишин, недавній студент паризької Сорбонни, дальше студіює на університеті в м. Торонто, Онт., Канада. Студіює романські мови (французьку, італійську та еспанську) і думає осягнути степень доктора фільософії. В майбутньому плянує він велику антольоґію української поезії по анґлійськи.

Г. М.

Прим. Редакції: Перекладач може звернутися до „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка" у Львові, яке дасть йому потрібну заяву. У краях, які не мають окремої авторської конвенції з С. С. С. Р. можна друкувати переклади з усіх авторів, що територіяльно входять до Сов. Союзу — без дозволу і без обовязку платити гонорар.

Переклади з европейської літератури.

Майже одночасно із звісткою про заходи наших земляків видати наших деяких письменників по анґлійськи, дістаємо матеріял „Інституту для духової співпраці" у Парижі про перекладний рух ріжних народів. Відомо, що після війни кількість перекладів із усіх мов зросла незвичайно в усіх краях. До цього причинився передовсім зріст знання чужих мов, якого набралися люди перебуваючи як полонені в чужих державах і ближча знайомість з невідомими досі культурами. Можемо судити самі по собі: коли перед війною можна було на пальцях порахувати всіх, що вміли у нас добре по французьки, італійськи та по анґлійськи, нині маємо таких осіб досить багато; неодин знає теж і дальші европейські мови, такі як еспанська та португальська.

А проте справа із перекладами з чужих літератур стоїть у нас не краще, як перед війною. Коли перед війною „Українська Видавн. Спілка" давала їх систематично, тепер нема в нас ніодного такого видавництва. Велика кількість польських перекладів задовольняє потребу лектури тих, що звикли постійно читати, — винятки — такі, що знають чужі мови, користають із літературних новин в оріґіналах.

Є ще одна важна причина, чому перекладів маємо так мало. Орґанізація охорони авторських прав стежить уже і за перекладами в нашій мові. Щойно 50 років після смерти письменника його твори можна перевидавати і перекладати без дозволу. Хоч французькі та анґлійські письменники домагаються мінімального гонорару за право перекладу своїх творів, навіть мінімальний гонорар при нашому вузькому збутові книжки не дає змоги видавцеві „вийти на своє". Правда: є ще сотні архитворів чужої літератури у нас невідомих — кожне нове покоління наново мусить знайомитися вже і з тими, що колись були друковані — а проте їх теж ніхто не перекладає. Нема видавців, що хотілиб узятись за таке діло, бо люди, навіть інтеліґентні, не вірять, що книжка „може піти".

Усі ці причини складаються на те, що український книгарський ринок у межах Польщі майже не займає ніякої позиції у статистиці европейських перекладів. Зате у Совітах перекладів вийшло дуже багато. Через те, що Совіти не підписали міжнародньої авторської конвенції, можна там було перекладати все без дозволу та гонорару.

Статистика завсіди річ умовна, коли не брати на увагу кількости населення, території і багатства народу. Анґлійська книжка йде у чотири частини світа, французька — по всій Европі. Тимто не будемо тут наводити цифр, які і так нас дуже пригнобилиб. Кожний довідається з цікавістю, яких трьох сучасних письменників перекладають найбільше? Стефана Цвайґа, Едґара Воллеса та Джека Льондона. Всі вони перекладені більш як на 20 мов. Цвайґа читають не тільки по французьки, анґлійськи, еспанськи та італійськи, але у 20-ох інших европейських мовах, з українською включно, по китайськи і по японськи!

З давніх письменників на першому місці стоять Дікенс і Бальзак, — із сучасних Перль С. Бак, Фойхтванґер, Моруа та Томас Манн. Коли зважити, що крім Воллеса — літературно зовсім безбарвного автора, всі інші згадані письменники — високої кляси, то перекладний рух вказує на високий рівень смаку европейського читача і видавця. До цього причинилася чимало фахова критика, яка впливає на вибір перекладів та орієнтує читачів щодо вартости письменників.

ХРОНІКА.

КОРОЛЕНКО НЕ ВМІВ ПО УКРАЇНСЬКИ.

Російський журнал „30 днів" оголосив у 6. тетраді деякі листи Короленка до Горкого. В одному листі находимо теж відповідь для Вол. Гнатюка, який звернувся через Горкого до Короленка, щоб цей прислав по українськи якесь оповідання до ювилейного збірника на пошану І. Франкові. Короленко пише: „Вам говорили, що в мене є готове оповідання, ще й по українськи. Це невірно... Українською мовою я не володію; розумію все, але ви знаєте, що значить володіти мовою в мистецькому творі... Річ у тому, що в дитячих і молодечих роках говорив по польськи і по російськи. По українськи я не говорив ніколи і ніколи по українськи не думав. Пробував тут (у полтавській губ.) попросту з цікавости і бачу, що нічого з цього не виходить. Тимто і не хочу кокетувати з українською літературою, прикидаючись, що можу писати по українськи. 10. червня 1912. Сорочинці, Полт. губ., сільце Хатки."

НОВЕЛІ ЧИ ЕТНОҐРАФІЧНІ МАТЕРІЯЛИ?

У Варшаві має вийти книжка Петра Шекерик-Доникова „Дідо Іванчик" написана вся по гуцульськи. Мають це бути оповідання з багатим матеріялом гуцульського фольклору та побутовим описом життя наших верховинців. Вступ до цієї книжки напише Станіслав Вінценц, відомий знавець Гуцульщини, автор великого твору „На високій полонині"; він мав заохотити нашого гуцула списати спомини свого діда і все те, що знає про життя гуцулів, допомагаючи йому радами. Цю вістку беремо з бюлетену ПАТ-а, де книжці зроблено завчасу велику реклямy. Чому ця новинка має заголовок „Перша книжка гуцульська" — ніяк не збагнеш.

НОВА ПОВІСТЬ РЕМАРКА.

Друга з черги повість Е. М. Ремарка „Дорога назад" пройшла без великого шуму тому, що „На Сході нічого нового" мала небувалий світовий успіх. Ремарк продовжував у тому самому „діловому тоні свій воєнний цикль змальовуючи відчуження та зневіру молодого покоління, що вертаючися з війни до дому все находить на іншому місці і в гіршому стані. Після 6 років він дав нову повість „Три товариші" вже перекладену на різні мови. Є тут та сама простота стилю, що і в попередніх його книжках, та сама сила, але і новий гумор і нова ніжність. Герої нової повісти краще зарисовані, як попередні, основа повісти не складена із ріжних відірваних епізодів, а розроблена суцільніше. Час дії: рік 1928, в неназваному німецькому містечку, частинною в гірській санаторії. Усю історію оповідає в першій особі головний герой Роберт Льокамп, колишній вояк, що має вік Ремарка у 1928 р. — 30. Його два товариші Готфрід Ленц і Отто Кестер тішаться са що можуть, щоб прожити і вдоволені, коли змонтували маленький гараж до направи авт з бензиновою стацією. Маємо тут образ зворушливої дружби і виїмкового на наші часи почування „братерства братнього" для нещасливих і покривджених людей. Американська критика прийняла повість із великими похвалами.

МЕРЕЖКОВСЬКИЙ ПРО СПРАВЖНЄ ХРИСТІЯНСТВО.

Цей найбільший російський письменник поза кордонами Совітів присвятив свою останню книжку „Павло і Августин" розслідові деяких складних проблем первісного християнства. Після книжки „Ісус Невідомий" — друга, що аналізує основи християнської віри. Вона дає нагоду Мережковському до цілої низки рефлексії про життя сучасної культурної людини. Видно, як М. почувається погано серед сучасної культури, яку вважає запереченням евангельських правд і глумом над ними. Та він і не признає вигідних форм віри, які дають ріжні церкви і з найбільшим захопленням говорить про такі моменти в житті Христа, як тоді, коли він проганяв купців із святині бичем.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОВІСТЯР — НОВА ПСИХОАНАЛІТИЧНА ПОВІСТЬ

Американська критика звернула увагу на твір нового письменника Мілдена Бренда „Зверхня кімната" — повість на психоаналітичну тему в роді Пранделля і таких численних інших повістей, що виводиться від Фройда та його учнів. Ця повість наскрізь оріґінальна підходом до теми, хоч тема виглядає просто: 20-літня Гарієта Демут сидить у шпиталі для божевільних після смерти свого брата, що згинув у автомобілевій катастрофі. Вона має тільки рідкі хвилини „нормальности". Лікар-психоаналітик вірить, що вона може виздоровіти, але вона не вірить йому; її життя скінчилося для неї з життям брата. А проте машинове життя у шпиталі її мучить і вона втікає несподівано, коли хтось забув зачинити браму. Опинившись у Ню Йорку без гроша, вона пробує найти працю... В одній підзорливій нічній барі нею заопікувався робітник-механік і дав їй безкорисний захист у своїй хаті. Під впливом спокійного життя серед праці Гарієта вертається до нормального стану, але не зовсім. Приходять хвилини тяжкої боротьби, коли вона ставши жінкою доброго Джона вагається, чи може стати матір'ю. Ця повість різко відріжняється від тих творів, що з такою темою роблять пригноблющу аналізу недужих.

З природи й техніки.

КАНАЛ ЯҐОДИ.

Офіціяльне відкриття каналу Москва-Волга, завдяки якому совітська столиця стане пристанню Каспійського моря, дала нагоду світовій пресі ще раз повернути до справи Ягоди, бувшого начальника Г. П. У., що обвинувачений у мальверзаціях попав у неласку та про якого не знають, чи вже помер чи ще живий.

Ягода був головним ініціятором цього каналу. Згідно з опінією техніків будова цього водного шляху не була конечністю. Що більше: столиця получена з надволжанськими околицями численними залізничими шляхами. Навіть природні трудноші мали бути непоборні. Одначе внутрішньо-політичні огляди перемогли.

Як шеф Г. П. У. Ягода мав під рукою більш як три міліони політичних вязнів. Їх удержання, хоч як нуждение, коштувало величезні суми. Отже Ягода запропонував ЦІК-ові вжити цих вязнів до публичних робіт: таким робом моглиб повернутись кошти їхнього удержання. Проект Ягоди приняли однодушно і праці розпочались під особистим проводом Ягоди.

Таке поставлення справи уможливило славному чекістові господарювати грішми без загрози якоінебудь перевірки коштів цієї операції. Чейже так само прокопано канал з Балтійського до Білого моря, так само будовано гідроелектричні централі в найбільш диких околицях Сибіру, так само покладено тисячі кільометрів шляхів у досі недоступних околицях і так само вкінці збудовано славний канал Москва-Волга.

Ці підприємства достарчили нагоди до надужить, нечуваних досі навіть у С. С. С. Р. Керманичі концентраційних таборів „продавали" і відпродували вязнів. Ціни цих наймодерніших невільників держались на біржі менш-більш так: 200—400 рублів за інжиніра або виспеціялізованого механіка, 50 до 100 рублів за ремісника-спеціяліста, 10 до 20 рублів за звичайного робітника або й селянина. Згідно з установленою шефом Г. П. У. системою „покупці" одержували людський товар на основі ґльобельного спису і не були обовязані віддавати вязнів у тій самій кількости після закінчення праці. Команданти таборів побирали від держави гроші на удержання вязнів на основі зовсім примітивних списів, а зменшення числа вязнів було їх чистим зиском. Після арештування Ягоди слідство виявило такі жахливі надужиття, що совітська преса зараз таки перестала про це писати.

Ніколи число погибших вязнів не буде відоме. Одначе на думку осіб, яким вдалося втечи з бараків при будові каналу з Балтійського до Білого моря, число людей (мужчин, жінок та дітей), які згинули підчас цих робіт, перевищає 200 тисяч! Опубліковані недавно офіціяльні дані виявляють, що після збудування каналу Москва-Волга, випущено на волю 55 тисяч вязнів, щоб „заслужили на таку ласку". Це число вказує, що кількість занятих в цих ріжних підприємствах нещасливців була величезна і що кількості жертв не оцінено за високо. Між цими жертвами згадують теж багато духовних: православних, католиків та протестантів. Зпоміж православних помер на Сибірі 75-літній митрополит Петро, голова російської церкви, після 10 років примусових робіт при будові шляхів.

Цей визиск політичних вязнів дозволив совітській державі заощадити багато грошей. Він запевнив теж Ягоді незвичайну популярність у офіціяльних чинників. З цієї причини канал Москва-Волга мав носити імя Ягоди в честь свого будівничого. Проект інавгурації передбачував будову двох велитенських памятників при вході до каналу зі сторони Москви: Леніна й Сталіна. Зате при устю каналу до Волги здіймалася велитенська, вища 25 метрів статуя самого Ягоди. Вона була збудована з залізобетону так солідно, що треба було для її збурення динаміту, коли чекіст попав у неласку. Канал був готовий до вжитку ще в травні, одначе треба було багато тижнів для підготови його відкриття себто для затертя написів, публікацій та всього того, що моглоб нагадати Ягоду, упавшого божка.

Індустріялізація Італії.

Від серпня 1933 р., себто від початку промислової реорганізації італійського народу видано 1263 концесії для нових підприємств з капіталом 1 міліярда і 63 міліонів лірів та з 50 тисячами робітників. Чотири десяті частини цього приросту припадають на хемічний промисл. А саме кількість хемічних підприємств побільшилась на 409, кількість занятих там робітників на 16 тисяч. Друге місце щодо приросту займають металюргічний та механічний промисл. Кількість їхніх підприємств збільшилась на 447, кількість занятих в них робітників на 16 тисяч. На третім місці стрічаємо текстильний промисл. Його приріст представляється 183 підприємствами та 11 тисячами робітників.

—o—

НІМЕЦЬКЕ ЗАЛІЗО.

З нагоди закладення товариства для експльоатації німецьких покладів заліза під кермою генерала Ґерінґа стрічаємо в часописі „Фелькішер Беобахтер" такі завваги:

„Німецьке національне господарство буде тепер мати залізо, якого потребує. Чотирилітній плян зазначить цей осяг на першім місці. Ми добудемо з землі стільки заліза, що заграниця не зможе вже накинути нам своєї волі.

Заграниця не питалася нас, чи нам буде неприємно, коли вона позбавить нас залізного сирівця.

Без сумніву, що після зужиткування заліза, випродукованого копальнями Германа Ґерінґа, ми будемо ще працювати чужим залізом. Одначе будемо розпоряджати достаточною кількістю своєї руди, щоб не бути приневоленими схилятися перед домаганнями чужинців.

Колиж заграничні копальні побоюються, що після закладення копалень Ґерінґа їх експорт до Німеччини зменшиться, остає їм простий спосіб зберігти для себе німецький ринок, а саме достарчати товару тепер. Хто достарчає тепер, буде могти достарчати й опісля. Ми є тревалим кліентом тому, що економічна кріза в Німеччині минула."

Німецький кавчук.

Фабрикація штучного кавчуку („Буна") передбачена чотирорічним пляном. Одначе індустрія може тільки достарчити частину величезних фондів, запотребованих цією фабрикацією. Щоби запевнити повний успіх цій спробі, німці постановили наложити більший податок на сирий кавчук, спроваджуваний з заграниці. Митна ставка 125 марок за метричний сотнар буде підвищена або знижена відповідно до флюктуацій цін сирого кавчуку, щоби запевнити можливо як найбільш постійну ціну на внутрішнім ринку для сирого кавчуку і для виробів з нього. Нову ставку знесуть, коли задумана ціль буде осягнена.

Останки німецької експедиції до Гімаляї.

Німецька фундація для дослідів Гімаляї потверджує, що висланій з допомогою в околиці Нанґа-Парбат експедиції вдалося віднайти пятьох дослідників, жертв нещасливого випадку в IV. таборі, а саме Пфефера, Гартмана, Геппа, Віна та Фанґгавзера. Двох інших членів експедиції та девятьох носіїв не можна було ще віднайти.

Давніші експедиції уважали IV. табор зовсім безпечним. За кожним разом експедиції перебували в нім кільканацять тижнів. В сусідстві ніколи не траплялися лявіни.

Про катастрофу довідалися таким робом, що з узбіч продовження хребта Ракіот зісунулися маси леду, стягаючи зі собою свіжий сніг. Лявіна приключилася в ночі з 14-го на 15-ий червня кілька хвилин після півночі. Годинники деяких жертв задержались саме на тій годині.

„ВІТТОРІО ВЕНЕТО".

Лінійний кружляк „Вітторіо Венето" спустили на воду в Трієсті 25. липня в приявї італійської королівської пари та серед великих маніфестацій населення.

Новий кружляк довгий на 230 метрів. Узброєний у 9 гармат калібру 381 міліметрів, 12 гармат калібру 152, 12 протилетунських гармат калібру 90 міліметрів і скорострілн, має крім цього метавку для викидування літаків. До порушування служать йому чотири групи турбін, що запевнюють йому велику швидкість. Потужність його електричної інсталяції вистарчилаб на потреби одного великого міста.

Біля королівської пари находились князі Аости, Ґенуї, Сполета й Анкони. На свято прибула теж делеґація німецького фронту праці, запрошена окремо фашистівською конфедерацією працівників індустрії.

Спущення кружляка на воду вдалося гладко. В 9 год. 55 хвилин серед звуків військових орхестр та ентузіязму товпи дзюб велитня італійської маринарки поров уперше хвилі Адрійського Моря. Корабель поблагословив начальний духовник італійської армії єпископ Бартольомаї.

Італійська преса підчеркує цю памятну подію в історії маринарки апенінського півострова: новий лінійний кружляк, що його спустили саме на воду, це найвищий вираз могутности фашистівської Італії. Згідно з великими морськими традиціями півострова італійська маринарка продовжує розпочатий вже шлях. Італія хоче бути сильна на морі, бо передовсім на морі лежить майбутнє її великої батьківщини.

У кругах маринарки можна довідатись, що від літа 1938-го р. Італія буде мати на Середземнім морі у „Вітторіо Венето" та „Літторіо" два кораблі, що перевищать усі одиниці цього рода, що їх збудували до того часу. Швидкість обох кружляків буде перевищати 55 кільометрів на годину. Одначе нічого не відомо про забезпечення нового корабля панцирем та про його „пливальність", що сьогодні є найважнішою проблемою великих новітніх кораблів. Місткість 35 тисяч тон використали італійські інжиніри в найкращий спосіб, щоб корабель міг опертись успішно підводному та повітряному нападові, не говорячи вже про артилерію.

—o—

ВЕЛИЧЕЗНИЙ ЗВИСНИЙ МІСТ У ГАМБУРЗІ.

Гітлер заповів програму великих робіт у чотирьох німецьких містах: Берліні, Гамбурзі, Мінхені та Нірнберзі. А саме в Гамбурзі вибудують над Лабою міст довжини тисячі метрів. Це буде звисний міст, завішений у висоті 70 метрів над рівнем води так, що під ним зможуть перепливати всякі кораблі. Вежі, що мають піддержувати линви, будуть високі на 140 метрів.

—o—

НОВИНКА ДЛЯ МУЗИКІВ.

Фірма Телефункен випродукувала недавно нову серію кружків, що дозволять виконавцям грати їхню партію в ансамблі тоді, коли інші партії буде виконувати кружок. Нпр. у смичковім квартеті кружок буде грати партію другої скрипки, альтівки та віольончелі, зате сам виконавець буде виконувати партію першої скрипки. Свою партитуру одержить виконавець, купуючи кружок. Ця інновація буде дуже цінна для музик ансамблів, що хочуть виступіювати свою партію, як також для тих, що, пробуваючи на глухій провінції, схочуть заживати від тепер приємностей смичкового квартету. Фірма Телефункен приготовила вже сотню кружків з творами Баха, Гендля, Моцарта, Бетговена та Шуберта. Вісім кружків цієї серії оставляє виконавцеві фортепіянову партію.

—o—

СТИПЕНДІЇ ІМ. МАРКОНІЯ.

В память Марконія уфундовано цілу низку стипендій для людей, що посвятяться студіям з ділянки електромагнетних хвиль. І так покликаний італійським урядом комітет для наукових дослідів призначив уже для тієї цілі 130 тисяч лірів, а щаднича каса з Торіно 100 тисяч лірів.

—o—

РЕКОРД ВИСОТИ БАЛЬОНОМ, ЩО ВИПОВНЕНИЙ ГАРЯЧИМ ПОВІТРЯМ.

Віденцеві Еммерові пощастило недавно здобути світовий рекорд висоти в бальоні, виповненім гарячим повітрям. Заки ще Еммер приступив до рекордового лету, відбулось девять пробних стартів, яких перебіг був задовільний. Щойно тоді Еммер піднявся на висоту 7060 метрів продовж 40 мінут, себто підносився з пересічною швидкістю 3 метрів на секунду. Апарат працював без закиду навіть при температурі —20° Цельзія, яка на згаданій висоті панує.

А. Л.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Казкове майно Тамерлана.

Багатства індійських магарадж перевищають усе те, що здобувають працею та ідеями европейські міліонери. Але неодно з цих багатств призбирувале віками пропало підчас великих воєн або й досі лежить десь заховане. Англійський дослідник старовини Сесіл Фельовс дійшов до висновку, що найбагатішим із давніх володарів був Тамерлан, званий теж Тімуром; він розумівся теж найліпше на мисливстві.

САМОЦВІТИ ДЛЯ ТВОРІВ МИСТЕЦТВА.

Каріера Тамерлана — фантастична; як хлопчина він випасав худобу на степах середущої Азії. У Делі у своїй палаті він зібрав скарби, з якими не могли рівнятися інші азійські володарі. Від віків встановилася традиція, що „великі могули" після воєнних перемог привозили сі скарби до делійської палати. Коли Тамерлан засів на престолі його скарбниця вже мала повно золота, срібла, перел і самоцвітів. Їх було так багато, що володар рішився вжити їх до прикраси ріжних творів мистецтва. Коли він дійшов до вершка своїх впливів, рішив вибудувати чудовий замок, що міг би заступити йому після смерти памятник. Замок знищили після його смерти, але з його руїн англійський археольоґ зумів відтворити його дійсний образ.

БУДІВЕЛЬНИЙ МАТЕРІЯЛ.

Головним будівельним матеріялом був білий мармур, який доставляли полонені раби. Звичайні кімнати були викладені цим мармуром, великі салі для гостей іскрилися золотом. Серед того золота були мист. орнаменти та самоцвіти. Вартість рубінів, смараґдів і перел зужитих на прикрасу одної салі доходила до 17 міл. дол. теперішньої вартости. Одяги короля, які він убирав на свята, мали в собі теж справжне золото та дорогоцінності. Вся обстанова вітальні-сальону вийшла з рук великих мистців, зроблена з найдорожчого матеріялу на замовлення. Тамерлан залишав мистцям повну свободу у виборі матеріялу та праці, хоч сам на всьому розумівся. Він був дуже суворий супроти своїх громадян і співробітників, а дуже вибагливий для мистців, які могли поправляти свої речі безконечно, поки не зробили так аж він був вдоволений.

ПРЕСТІЛ ТА ІНШІ СКАРБИ.

Найдорожчим предметом палати в Делі був цісарський престіл. Він був завбільшки канапи, зроблений з масивного золота, викладений діямантами і такими сяйливими самоцвітами, що гість увійшовши до салі мусів від його сяйва заплющити очі. По боках було 12 стовпів, інкрустованих перлами, над престолом бальдахим із пруживого золота у формі маку. Цей престіл належав до таких самих чудес, як і чудовий самоцвіт „Великий Моґул" найдений у 1550 р. у Ґольконді, з якого Тамерланові зробили дарунок його васали. Та це була тільки невеличка частина скарбів переховуваних у таємних коморах володаря: 3000 довірених скарбників стежило за ними. Вся палата з її сховищами виглядала як казка з „Тисяча й одної ночі". Але по смерти Тамерлана всі ці скарби розлетілися з вітром по всьому світі!

Пострах злочинців.

Детектив Петрік Квін був трохи не пів століття пострахом злочинного світа в Льондоні. Відомий письменник Конан Дойль багато пригод із життя Квіна використав у своїх повістях. Квін перед роком помер у Льондоні в 81. році життя.

Добрим детективом треба вродитися. Ніяке інше звання не вимагає стільки бистроти, хитрости та надівсе притомности, що звання детектива. А такий був саме Петрік Квін.

Крім цього він був мистцем у характеризації.

ПРАВНИЙ ДОРАДНИК.

Якось раз він улаштувався в дільниці Сого, як приватний правний дорадник. Він дуже швидко добув собі чималу славу. Навіть із дуже добрим успіхом боронив він кілька разів мало шкідливих злодіїв перед поліційним суддею, який його не знав

Згодом до його канцелярії" стали приходити й „поважніші" гості. Квін надуживав довіря своїх гостей. Характеризація в цьому випадку пособляла йому тільки студіювати злочинний світ, щоб зловити кількох великих злочинців, що досі були невловні. Таким робом повезло Петрікові Квінові викрити провідника анархістів Карбоні, що був пострахом цілої Европи.

КОРОЛІВСЬКИЙ ОПІКУН.

Петрік Квін був спецом у „королівській опіці". Його завданням було берегти визначних людей, що приїздили до Льондону. Осьтак він опікувався що найменше 11-ти королями. Король Юрій V. на фронті підчас світ. війни був в товаристві Петріка Квіна. Король дуже добре знав Квіна й завжди вітався з ним дуже прихильно. Він нагородив був Квіна ордером.

У ФАБРИЦІ МУНІЦІЇ.

Якось раз представили королеві одного швайцарського хеміка. Він водив короля по фабриці муніцій й пояснював ломаною англійщиною ріжні цікавіші речі. В одну хвилину хемік відсуваючи сталеву підойму вдарив наче від нехочу якогось молодого чоловіка, що стояв поблизу. Молодий чоловік, це був шпиг. Цим хеміком був Квін, що осьтак здемаскував шпига.

ШЛЯХТИЧ.

Петрікові Квінові за його заслуги надали згодом шляхетський титул. Він довго був найліпше поінформований щодо англійської дипльоматії. Він знав усі держ. тайни і слідив за політичними шпиґунами.

Йому давали величезні гроші, щоб він тільки видав свої спомини, одначе він мовчав непохитно й нічого не подав до загального відома.

Золота вода.

У всіх копальнях золота в останніх часах помітна побільшена діяльність. Вона помітна хоч би й тому, що тепер переробляють навіть золоту руду, ба навіть перемивають пісок. Таким чином продукція золота зростає.

СКІЛЬКИ ЗОЛОТА?

Як обчисляє лондонська фірма Монтаґі продукція золота зросла на цілому світі з 3.6 міліярда золотих у 1929 р. до 5.57 міліярда в 1935 р., себто за 6 літ побільшилася на 56 відсотків. Ще сьогодні добування золота завзято росте. Тому, що приріст золота буде більший як досі й завдяки тому запаси золотих грошей на цілому світі дають коло 150 міліярдів золотих, себто на 50 відсотків більше, як перед світовою війною.

Одначе не всі терени, де добувають золото, збільшили відповідно свою продукцію. Наприклад, край, що давав досі найбільше золота, себто Півд. Африка, лишився вже далеко позаду, хоч він і ще далі дає одну третину усього золота. Інакше в Чіле, що само по собі дає малий відсоток золота, одначе воно побільшило свою видатність за останні літа понад 25 разів.

СССР.

Особливе положення щодо цього займає СССР. Від 1929 р. вона пятикратно побільшила добування золота. Вона висунулася сильно наперед і є на 2-гому місці щодо кількости постачання золота. Вона дає 18.5 відсотків усього світового золота. Отже черга в цьому випадку така, що перше місце займає Південна Африка, друге СССР, третє Канада (10,8 відс.), відтак Злучені Держави (10,2 відс.).

У Большевії вже добре знають, що добування золота дозволить поробити засоби необхідні на випадок війни. Очевидно тут була мова про добування золота на велику „скалю", що основується не на уяві, тількиж на дійсності.

ШЛЯХАМИ УЯВИ.

Одначе є ще й учені-фантасти, які віддавна передумують над способами добування золота іншими способами.

До цього роду вчених належить поляк Дуніковський, зокрема француз Кльод. Кльод упав на думку добувати золото з морської води.

Він каже, що одна тонна морської води має в собі 50 міліметрів (куб.) золота. Колиж прослідили це, виявилося, що справді золото в морській воді є, одначе його там 1250 разів менше ніж гадав Кльод і добування золота звідтіль, булоб куди дорожче від самого золота...

КЕЛДУЕЛ.

Саме пішли поголоски, що американський хемік Келдуел, що працює в державному інституті в Ореґон відкрив новий спосіб добування золота з морської води. Він очевидно не виявляє його, одначе твердить, що його спосіб без ніяких окремих урядження дозволить витягнути з води 9/10 золота. Келдуел каже, що його спосіб не вимагає ніяких уряджень, до речі дуже коштовних, що на них „заломався" Кльод і німецький хемік Габер, що теж досліджували цю справу.

Коли відкриття Келдуела виявилосяб правдиве, то воно викликалоб великий перелім у господарстві цілого світа.

—o—

ЛІКАРІ ВОРОГАМИ „СТРУНКОЇ ЛІНІЇ".

Тепер загально панує між жінками мода на „струнку лінію". Недавно в англійській пресі появилися голоси анґлійських лікарів, що мали свій відгук у жіночому світі. Проф. Ф. Гарріс признав змагання до стрункої лінії за помилкове, непожиточне, навіть шкідливе для організму. Головно нервова система потребує належної відживи, яку постачає білко, товщі і мінеральні соли, яких саме уникають модні пані.

Він твердить, що стримувати себе від масла, молока, сира і мяса, це йти проти природи; що організм має свої устійнені за віковими біольоґічними законами — потреби.

Ці голоси англійських лікарів, головно голос проф. Гарріса викликав бурю протестів серед анґлійських „модних пань". Вони запросили визначного голяндського лікаря Т. Руде на свого речника. Цей лікар має приїхати до Льондону з відчитом та науковим оправданням становища модних пань.

НОВИНКИ.

— **Оперткові мельодії в Радіо.** Таку авдицію nадаватиме львівське радіо в середу 25. ц. м. в год. 19—19.50. Між іншими польськими артистами візьме також участь у цій авдиції наша відома співачка **Олександра Любич.**

— **Для зміцнення польщини у Станиславівщині.** За почином станиславівського старости Мушинського покликано недавно до життя „кураторію будови людових домів" при Т-ві розвою східних земель у Станиславові, яке вже розпочало свою діяльність, переводячи ремонт і будову каплиць, костелів і людових домів. Як повідомляє ПАТ, викінчено дім рільничого „кулка" в Єзуполі, докінчено будову захоронки СС. Феліціянок у Галичі, розпочато будову людового дому в Медусі, викінчено будову дому рільничого „кулка" в Узині ,а крім того має в пляні багато інших праць задля зміцнення польщини у Станиславівщині.

— **Легітимують населення в пограничній смузі.** Громадські уряди у всіх місцевостях, положених у пограничній смузі почали видавати мешканцям особисті легітимації з дописком про дозвіл на побут. При тій нагоді перевіряються управнення до побуту на пограничному терені згідно з останніми приписами.

— **Небезпеки повені нема.** Наслідком останніх дощів вода на ріці Дністер біля Самбора прибула в ночі на 20. ц. м. сильно і заляла пасовиська на терені громади Радлович та подвіря багатьох господарств, положених нижче над рікою. Заалярмовано на поміч відділ саперів, але за кілька годин вода опала. Крім того на терені громади Кружок заляла вода 250 кв. м. поля і забрала 15 сотнарів скошеного бобу. Води у східно-підкарпатських ріках також опадають, так, що небезпеки повені нема.

— **Збіжжа дорожіє.** На коломийській збіжевій торговиці пшениця першої якости осягнула 35 зол. за сотнар. За пшеницю середньої якости платять по 29 зол.

— **Нужда під голим небом.** При вул. Мучній під Кайзервальдом (Личаків) розложився з нужденним наметом безробітний і окалічілий українець Борщ. Вже два роки без праці і коли перед двома місяцями не міг заплатити за мешкання, господар викинув його на вулицю з жінкою і трьома дітьми, з яких найстарше має 3 роки, наймолодше 5 місяців. Борщ звертався до „опекі сполечней", де йому порадили йти на село „там твої родаци заопекуйон сен тобом". Прохання до магістрату і воєвідського уряду залишилися без успіху і без відповіди. Таким чином родина безробітного гине поволі з холоду й голоду під голим небом. А помочі важко діждатися.

— **Бронзова недуга.** В Стрию був рідкий випадок т. зв. бронзової недуги (туберкульози нирок). Тому два місяці захворів на цю недугу 19-літній Тадей Шульц і вмер, хоча рятували його лікарі. Подібний випадок занотовано в Стрию тому 15 літ.

— **Підставив чи не підставив свідка?** Перед карним окружним судом у Львові відбулася карна розправа проти б. урядовця Суспільної Обезпечальні у Львові, Маріяна Лянгевича, якого потягнула прокуратура до відповідальности за провину зі ст. 143 к. к. за фальшиве обвинувачення. Акт обвинув. закидав підсудному, що він у письмі до ради міністрів кинув наклеп на полісая слідчої служби Йосифа Ветеху, що він підчас ведення слідства проти Лянгевича і тов. за зловживання у львівській Суспільній Обезпечальні поводився односторонно і неприхильно до підсудного, а навіть мав „підставити" свідка і мав вплив на його зізнання. Суддя Бітнер увільнив підсудного від вини і кари. Підсудного боронив адв. м-р Михайло Приймя.

— **Саранча на Волині.** В околицях Нового Чарториська пов. Луцьк появилася саранча, що наробила досить великої шкоди. Стація ростинної охорони при волинській рільничій палаті ствердила, що це рід саранчі, яка виступає часто в центральній Азії.

— **Красва хроніка.** Підчас виізду потягу із Самбора в напрямі стації Дубляни випав на шлях газетний кольпортер Олекса Цар, що їхав без білету і тяжко потовкся. — На дорозі між Тростянцем і Довгим озброєні напасники ограбили і побили купців Нехмета і Берля.

— **Вязень утік зі суду.** З будинку окружного суду при вул. Баторія у Львові втік вязень Йосиф Жуковський, який користаючи з неуваги сторожа, впав до кімнати, яку відновлюваню, і вискочив крізь відчинене партерове вікно на вулицю.

— **Трагедія легкодушної дівчини.** Перед Городським суддею д-ром Дмоховським в Ярославі відбулася розправа, що кидає темне світло на життя легкодушної сільської дівчини. З арештів спроваджено 27-літню сільську дівчину Теклю Гековську з 14-місячною дитиною на руках і поставлено перед судом. Акт обвинувачення закидав Тековській, що вона без білету хотіла переїхати потягом з Журавиці під Перемишлем до Ланьцута. Тимчасом залізнича контроля висадила її на стації в Ярославі і віддала в руки поліції. Тековська до вини призналася, а на питання судді, що має сказати на свою оборону, відповіла: Мешкаю в Крачковій, повіт Ланьцут. Я поїхала до Журавиці, бо там мешкає ксьондз С. З., батько дитини, яку держу на руках. Хотіла я йому показати, що є дитина і має 14 місяців. На запит судді, чи той ксьондз С. З. дає гроші на удержання дитини, дівчина добродушно відповіла: Тепер не дає, але ксьондз зі мною ожениться і буде дитиною опікуватись. Тепер я хотіла йому показати, що дитина вже є. Ксьондза в Журавиці не застала, а що не маю грошей на поворот, всіла без білету до поїзду. Тековську засуджено на один тиждень арешту з припиненням кари на два роки.

— **Влім до фабрики.** До бюра фабрики дахівок фірми Радзівіл і Вімер у Коломиї добулися в ночі вломники, видусивши шибу у вікні. Вони розпороли огнетревалу касу і забрали 2.800 зол. самими дрібними. Скритки з паперовими грішми не рушили.

— **Велике спроневірення.** В купецько-промисловому банку в Косцяні в Познаньщині викрито спроневірення на 55.000 зол., якого допустилися два урядовці. Зловживання тревали 7 літ, причому управа банку послугувалася фальшивими білянсами.

— **Жертви громів.** В Городку пов. Ліско грім ударив у хату Генрика Мердака і спалив цілу загороду. У хаті находилося пятеро осіб, з яких чотири особи приголомшило, а 14-літню дівчину вбило. Подібне сталося в Середному Селі, де грім ударив у хату Йосифа Филивяка, де находилося семеро осіб. Згинула 37-літня жінка, інші особи вийшли цілі. — В селі Скореві на Кашубах грім ударив у хату і розбивши дзеркало, вилетів крізь вікно до стайні, де вбив три коні й одну корову. Людям нічого не сталося. — В Липовиці пов. Кремянець грім убив 15-літню Антонину Стадницьку, що пасла худобу і підчас бурі схоронилася під деревом.

— **Хлопець підпалив село.** В Озерянці зборівського повіту 9-літній Гнат Андрушишин підпалив коноплі під стодолою і спричинив пожежу, що знищила 8 хат, 17 господарських будинків, 260 кіп збіжжа, 38 фір паші і господарський інвентар на загальну шкоду 16 тисяч зол.

— **Лікар спричинив смерть пацієнтки.** Окружний суд у Замості розглядав справу гінеколога д-ра Якова Мангайма, що спричинив смерть пацієнтки. Його засуджено на рік вязниці з позбавленням права виконувати лікарську практику на 3 роки.

— **Арештовано 100 осіб за хабарництво.** У Варшаві переведено численні арештування у звязку з аферою Альфреда Зельоного, власника 5 торговельних підприємств. Арештовано під закидом хабарництва і перекупства 50 осіб, що разом з дотепер арештованими дає 100 осіб. Зельони на основі закордонного торговельного пашпорту втік за границю.

— **Катастрофа в копальні.** При направі електро-магнетичного двигна в гуті „Покуй" в Новому Битомі дістався між триби коліс інж. Мечислав Скубальський і згинув на місці. Гутничого майстра Каню, що хотів ратувати інжиніра, постигла та сама доля. Від тяжких ран він незабаром помер.

— **Самогубство з причини переїхання дитини.** На шосі біля Іновроцлава під самохід, яким кермував дідич Ернест Ерхлебен, власник маєтку Марулеви, впав пастушок, що переганяв череду ків. Дідич так перелякався тим випадком, що пішов пішки навпростець крізь поля до свого фільварку і там під впливом пригноблення, вистрілом з дубельтівки застрілився. На столі лишив картку з такими словами: „Відбираю собі життя, бо переїхав на смерть дитину". — На нинішні часи дивний чоловік.

— **Шукають за Левоневським.** Вже сім днів минуло, як совітський летун, що вибрався понад північний бігун до Америки, пропав із залогою без сліду. В пошуканці за ними вибралося вже з ріжних сторін кільканацять летунських виправ, але покищо без успіху. Полетів на північ також відомий американський полярний дослідник Губерт Вількінс з Ню Йорку. Його виправа складається із чотирьох людей, причому літак обчислений на дорогу 6.500 км. Провід над совітською ратунковою акцією обняв проф. Шмідт. Він сказав, що Левоневський має певно попсований радіоапарат і тому навязати з ним лучбу неможливо. Взагалі глядання за ним дуже трудні з огляду на осінні умовини атмосферичні в бігунових сторонах. Участь в акції бере 9 літаків чотиро-і двомоторових та 6 одномоторових.

— **За багато лікарів у Відні.** Як виказує статистика, число лікарів у Відні росте з року на рік. Коли в 1935 р. число лікарів і лікарок, що практикують у Відні, дійшло було до 5.285, то в останньому році було їх уже коло 5.500. Навіть на неспoвна двоміліонове місто за багато.

— **Большевицька дійсність.** Совітська преса повідомляє, що з причини невиконання пляну паперних трестів дається сильно відчувати недостача паперу. Наклади часописів зменшено; для шкіл нестало зшитків і багато книжок не видано з недостачі паперу. В першому півроці забракло паперу. Тому, що брак паперу утруднює теж агітаційну кампанію, совітська преса атакує нового комісаря деревного промислу Іванова.

— **Еспанські діти в Совітах.** Із совітської преси довідуємось, як виховуються тисячі еспанських дітей, які перевезено до Совітів після упадку Маляги та Більбао. Вчителями для них установлено еспанських комуністів, що теж приїхали до Совітів, або абсольвентів інституту Леніна, що знають еспанську мову. Значну частину предметів викладають мовою російською, яку еспанські діти вивчують легко. Совітське виховання має зробити з них ворогів фашизму і пролетарських борців.

— **Ошуканства з авторськими гонорарами в Совітах.** Совітська „Правда" критикує гостро порядки, що панують в одному з найбільших совітських видавництв „Академія". Книжки видавані так недбало, що впродовж року треба було знищити готових видань на суму 612.000 рублів. За кожний аркуш виданих книжок видавництво виплатило середньо 1.000 рублів „авторського гонорару". Це дивне, коли взяти на вагу, що „Академія" видає переважно клясиків: Шекспіра, Данте, Пушкина і т. д., що давно вмерли і за гонорар не впоминаються. Річ у цьому, що величезні гонорарі просто ділено між довіреними працівників видавництва і записувано під фальшивими позиціями.

— **Большевицька господарка.** Ревізії переведені в ленінградських товарових магазинах і крамницях виявили величезні зловживання і спроневірення, особливо у виборському районі. Бракує товарів на сотки тисяч рублів, а касові браки йдуть на міліони. Товари продавано приватним спекулянтам, які відпродували їх населенню по високих цінах. Взагалі каси всюди пусті, наслідком чого сотки директорів і службовців опинилися у вязниці.

— **Нещасливий канал.** Як повідомляють „Ізвестія", на каналі Москва—Волга, який недавно відкрили, сталося вже кілька катастроф. Паро плав „Молотов" розбився об камінні стіни каналу, а інший корабель наїхав на шлюзову заставу. Шкоди доходять до 100.000 руб. У звязку з тим комісар шляхів звільнив із становища директора експльоатації каналу Вольського та головного інжиніра Атлєва.

— **Чудесне подужання паралітички.** Бельгійська преса розписується про чудесне оздоровлення в Люрді 27-л. Ельзи Конінк з одного містечка у Фляндрії. Вона 9 літ лежала спаралізована дома, причому ніякі лікарські ради і хірургічні заходи не помагали. Була така знесилена і марна, що важила тільки 32 кг. Нарешті родина на її бажання повезла її до чудотворного місця в Люрді, хоч лікарі з огляду на її стан здоров'я відраджували цю прощу. Коли вона прибула до Люрду, відразу почула поправу в здоровлі, а коли в часі евхаристичної процесії надійшла хвиля благословення хорих, дивна дрож прошибла ціле її тіло і нараз вона станула на власні ноги і почала йти. Вона почулася зовсім здоровою. Вістка про її подужання донеслася швидко до її рідного містечка і коли вона приїхала на стацію в Ґандаві, зібралася велика юрба людей, що хотіли на власні очі переконатися, чи вона дійсно здорова. І справді недавна паралітичка ходить та набирає ваги на тілі. Справою занялися лікарі, щоби ствердити, чи її подужання потреває довго.

Тисячі вмірають від пиття, заки один помре від спраги.

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

Грище Погоні: год. 2.30 попол. змагання за мистецтво Окружної Ліґи: **ПОГОНЬ І Б — РЕСОВІЯ.**

Тамже: год. 4.30 попол. змагання за мистецтво О. Л.: **УКРАЇНА — КОРОНА (Самбір).**

Грище 40. п. п., вул. Клепарівська, год. 2 попол. тов. змагання: **СТЕП — РЕКОРД II.**

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ДРУЖИНА НЕ ПОЇДЕ ДО ПАРИЖА?

Читаємо в ужгородській пресі:

У Міжнародніх Студентських Ігрищах, зорганізованих у Парижі з нагоди Світової Вистави, мала взяти участь також українська студентська дружина копаного мяча, яка перед феріями здобула у Празі мистецтво чеських високих шкіл. Цю дружину мали скріпити ще 4 грачі ужгородської „Руси", а саме: Бокшай, Радик, Желтвай і Крайняк. Одначе 19. п. м. прийшла до Ужгороду телеграма, щоб згадані грачі не виїздили до Парижа, бо управа Міжнародніх Студентських Ігрищ у Парижі відкликала старт української дружини — на інтервенцію польського і совітського представника.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича

КУТИ:
22. VIII. Ніч під Івана Купала.
З Кут їде театр до Рожнова.

Український Молодий Театр „Заграва"

РОЖНІВ:
22. VIII. Тарас Шевченко.
23. VIII. Муравлі.

КОБАКИ:
22. VIII. год. 3. попол. „Земля", Стефаника.

КОСІВ:
24. VIII. Трафіка пані генералової.
25. VIII. Камо грядеши? I. частина.
26. VIII. Камо грядеши? II. частина.

КУТИ:
27. VIII. Голгота.
28. VIII. Камо грядеши? I. частина.
29. VIII. Камо грядеши? II. частина.
30. VIII. Трафіка пані генералової.
31. VIII. Тарас Шевченко.
1. IX. Муравлі

КОСІВ:
2. IX. Тарас Шевченко.
3. IX. Муравлі.

Великий Театр:

Неділя, 22. VIII. год. 8 веч. Виступ Балету Парнеля.

КІНА.

АПОЛЬО: „Право молодости" на основі повісти Едни Фербер.
АТЛЯНТІК: „Тайний плян Р. 8".
ВАНДА: „Запькована", „Відень — місто мрій".
ҐРАЖИНА: „Прокажена".
ЕВРОПА: „На мародері".
КАСІНО: „Стрінулися в Парижі" з Кльодетою Кольбер.
КОПЕРНИК: „Шавіч кличе", „Карієра панни Іванки".
МАРУСЕНЬКА: „Приречення".
МЕТРО: „Роз-Марі".
МІРАЖ: нечинне.
МУЗА: „Сузі" музична комедія.
ПАЛЯС: „Фякер ч. 18".
ПАКС: нечинний.
ПАН: нечинне.
РАЙ: „Міліонерові примхи".
СВІТ: „Буде краще" з Тоньком і Щепком та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Такі дівчата" і ревія.
ТОН: „Кохана родиноньва" з Фліпом і Флапом.
УТІХА: „Китайські моря" і ревія.
ХИМЕРА: „На Сибір".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Будапешт".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 22. серпня 1937.

БЕРЛІН 12.00 Військ. орх., 19.30 Весмуз. авд., 20.00, 21.00 Вок.-муз. концерт, БІЛГОРОД 18.00 Нар. музика, 21.00 Спів, 22.15 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.30 Концерт оп. орх., 15.50, 22.30 Циг. музика, 19.00 Сальон. музика, 22.00 Форт., ВІДЕНЬ 11.45, 12.00 Симф. концерт, 15.40 Камер. концерт із Зальцбурга: сопр., клявесин, флет, смичк. кв., форт., 19.30 20.00, 21.00 „Бокачіо" оп. Суппе, 22.30 Сонати на скр. і форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 11.30 Фантазії на орґ. Вірліцера, 14.00, 15.00, 18.00, 19.00 Спорт і розривка. КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття. МІЛЯНО 17.15 Популярна музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ле донне куріозе" оп. Вольф-Ферарія, МІНХЕН 13.00 Концерт, 19.00 Вок. авд., 20.00, 21.00 Вок.-муз. концерт, ПРАГА 11.00 Концерт, 12.20 Орх. концерт, 17.05 „Цілунок" оп. Сметани, фрагм., РАДІО ПАРІ 13.15, 15.00, 15.45 Спів. 15.15 Циг. музика, 16.00 Театр Уяви, РИМ 20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.30, 22.00 Розр. мельодії, 22.40 Розр. музика.

Понеділок, 23. серпня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 19.15 Камер. твори Шуберта, форт., смичк. квартет, 20.10 Розр. концерт, БІЛГОРОД 22.15 Концерт, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт сальон. квінтету, 13.40 Вок. концерт, 17.00 Спів. рецітал, 18.00 Циг. музика, 20.15, 21.00 Концерт, 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 10.50 Нар. музика, 12.20, 13.10 Концерт, 17.30 Пісні Ірака до слів Фішера, 17.45 Форт., 19.25 Пісні й арії у вик. Дж. Переа-Лябія, сопр., 21.05, 22.00 Зальцбурський рецітал: Моцартівський концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Музика, 19.00 Розр. музика, 20.10 Концерт присв. творчості Баха, 22.30 Легка і танк. музика, КОШИЦІ 12.35 Концерт військ. орх., 18.00 Для Закарпаття. МІЛЯНО 19.00 Розр. музика, 21.00 Розр. концерт, 22.10 Розр. мельодії, ПРАГА 17.40 Скрипк. соната Буріяна, 20.25 Словацькі нар. пісні, РАДІО ПАРІ 12.15 Сценка, 13.15, 15.45, 19.15 Спів, 17.00 Орх. концерт, 20.45, 21.00, 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Розр. концерт, 21.00 Камер. музика, 22.00 Концерт хору, танк. музика.

Вівторок, 24. серпня 1937.

БЕРЛІН 11.15 Веселі розр. мельодії, 15.35 Муз. дрібниці, 17.30 Поезія, музика, 21.00 Концерт фільм. БІЛГОРОД 18.20 Пісні, 18.50, 19.00 Нар. музика, 22.15 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.30 Концерт сальон. орх., 17.30, 18.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 13.10 Симф. концерт, 19.05, 20.00, 21.00, 22.00 Зальцб. фестіваль: „Кавалір Срібної Рожі" оп. Р. Штравса, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Соната а-моль на скр. і форт. Шумана, 18.40 Співає Тоті даль Монте, 20.10, 21.00 „Кінд оф Акціен" ком. Пешмана, 22.30 Музика, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, 19.40 Сценка, МІЛЯНО 20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.15 Розр. концерт, ПРАГА 16.10 Концерт сальон. квартету, 17.05 Популярний концерт, 18.20 Пісні, 19.10 Спів. рецітал, 20.05, 21.00 Орх. солісти, 21.25 Квартет ґ-дур Новака, РАДІО ПАРІ 12.00, 12.30 Орх. концерт, 13.15, 15.45, 19.00, 19.30, 21.45 Спів, 14.00 Театр Уяви, 14.15 Форт., 15.15 Рецитації, 16.00 Концерт із ам. консерваторії у Фонтенебльо, 22.00 Віольончеля, РИМ 17.15 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ле Донне Куріозе" оп. Вольф-Ферарія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 22. серпня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., Хліборобські Т-ва після жнив, 8.35 Нар. музика з гр. пл., **8.45 Організація збуту домашньої птахи, гутірка в українській мові, виг. д-р Е. Томашевський.** 9.00 Регіональна трансмісія з Висли, 11.30 Легка музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Від Камінського до Карловича, муз. поранок. орх., 13.00 Нестилізована краса Львова, 13.10 Легка і танк. музика, спів, форт., 14.40 „Перші галичани" Вол. Лозінського, 15. Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Кінська справа, Відміни озимини, 16.00 Розр. концерт для молоді, орх., спів, рецитація, 17.30 Трансм. з Висли з нагоди Тижня гір, 18.15 У руїнах із часів Міноса, 18.30 Твори Дебісія: спів, форт., квартет, скрипка, альтівка, віол., 19.35 Із міжнар. легкоатл. змагань Польща-Німеччина, 20.00 Концерт солістів: форт., спів, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 „Трансмісія із зоольог. городу" — Весела Сирена, 21.40 Спортові вістки, 22.00 Спів. рецітал Десіре Ліджеті у супр. форт., 22.30 Скрипка в супр. форт., 22.50 Останні вістки веч. денника, метеорольог. комунікат, 23.00 Танкова музика, з гр. пл.

Понеділок, 23. серпня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика в гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.15 М. Ляльо: Норвеська рапсодія, гр. пл., 12.25 Музика Півночі, гр. пл., 12.40 Гостина в цеху малярів, 13.55 Оперетова музика з гр. пл.; у перерві Львівські біжучі вістки, 14.55 Львівська біржа, 15.00 Шуберт, гр. пл., 15.35 Відповідальність шофера і прохожого у світлі нового карного кодексу, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Антін хоче бути техніком: Добуваємо скарби землі, авд. для старших дітей, 16.15 Двожак: Форт. квартет д-дур оп. 23., 16.45 „В одному постолі, в одному чоботі" фейл., 17.00 Концерт нар. капелі, пісеньки, 17.50 Коаули та свистак, 18.00 Здовж стяжки Опору, 18.10 Дута орх., гр. пл., 18.15 Оранг, мексиканські пісеньки, гр. пл., 18.30 Радіотехн. актуалії, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.40 Спорт. гутірка, 19.50 Спортові вістки, 20.00 Танк. музика у вик. орх.; у перерві коло год. 20.20 „Драматична сцена", 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.05 Трансм. із Зальцбурга: Симф. концерт, 21.45 „Будні пп. Ковальських", 22.00 Розр. концерт, орх., спів, 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольог. комунікат, 23.00 Із спікерового альбума.

Вівторок, 24. серпня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика в гр. п., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Інформаційна газетка в українській мові, 12.25 Концерт дутої орх., 13.55 Розр. концерт з гр. пл., 14.55 Львівська біржа, 15.00 Пуччіні: „Мадам Батерфляй" III. дія з гр. пл., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Географічна загадка, для старших дітей, 16.20 Пісні у вик. Збоїнської-Рушковської, сопр., у супр. форт., 16.45 Рідна земля Меч. Карловича, фейл., 17.00 Фільгарм. орх., 17.45 Із мікрофоном у бальоні на прийомі, 18.00 Огляд фін.-госп. актуальностей, 18.10 Віольончеля і орґани, гр. пл., 18.25 Літер. хвилини — „Пророк" новеля А. Рибіцького, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спорт. вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Спосіб на жінок, скеч. 19.15 Бетовенова Симфонія А-дур ч. 7. оп. 92, гр. пл., 19.55 Спортові вістки, 20.05 „Над Ядраном" муз.-словна авд., 20.45 Веч. денник, 20.55 Хліборобські вістки, 21.05 Фільмові та ревієві мельодії у вик. сальон. тріа, спів, 21.45 „Будні пп. Ковальських", 22.00 Форт. рецітал, 22.30 Італійські та польські пісні у вик. Йос. Королькевича в супр. форт., 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольоґ. комунікат, 23.00 концерт бажань.

БІРЖА.

Гроші.

Львів, дня 21. серпня 1937,

Купно-продажа: Бельги бельґ. 89·43, 89·00, Доляри американські 5.29·50, 5.27·00, доляри канад. 5.29·00—5.26·50. Фльорени гол. 292·72—291·00, Франки фр. 19·93—19·81, Франки швайцарські 121·90—121·10, Фунти англ. 26·48—26·32, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·50—16·80, Кор. дан. 118·14—117·30, Кор. норв. 133·03—132·05, Корони шв. 136·48—135·50, Ліри італ. 24·20—23·40, Марки фінлянд. 11·70—11·20, Марки нім. 135·00 — 130·00, Шилінги австр. 99·20—98·50, Тель Авів 26·25—26·05, Марки нім. срібні 146·00 141·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 57·00, 3 пов. інв. 1 ем. 69·00, серія 83·00, 2 ем. 68·50, серія 82·00, 4 пр. дол. 39·25, 4 пр. консол. 58·13, 58·50.

Тенденція слабша.

Папери.

Банк Польський 104·00. Лільпоп 50·00, Островець 25·75, Стараховичі 31·00, Габербуш 39·50.

Тенденція удержана.

ЦЕНТРОСОЮЗ ЛЬВІВ.

Звідомлення зі збіжевого ринку.

Львів, 20. серпня 1937.

Ціни льоко Львів (гурт за 1 кг)

Пшениця одн.	29·00—30·00
Пшениця зб.	28·50—29·50
Жито зб.	22·00—23·00
Ячмінь пашн.	17·25—18·25
Ячмінь 640	18·25—19·25
Ячмінь 680	19·25—20·25
Овес легко задощ.	17·25—18·25
„ незадощ.	18·25—19·25
Кукурудза жовта	25·00—25·50
Кукурудза червона	26·00—26·50
Ріпак	59·00—60·00
Вика темна нов. збору	18·00—19·00
Вика сіра	17·00—18·00
Насіння льону	46·00—47·00
Гречка	22·00—23·00

Сьогодні передполуднем ціни пшениці і жита були дещо вищі від вище поданих. Коло полудня почалася знижка. Тенденція знижкова.

Звідомлення овочевого ринку.

Яблока I.	0·20—0·36
Яблока II.	0·12—0·16
Яблока III.	0·05—0·13
Ґрушки I.	0·22—0·40
Грушки II.	0·10—0·18
Грушки III.	0·10—0·12
Виноград угор.	1·10—1·15
„ заліщицький	0·75—0·80
Кавуни угорські	0·27—0·30
Сливки угор.	0·25—0·30
Помідори	0·12—0·14

ЦЕНТРОСОЮЗ

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 21. серпня.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·00 зол.
молоко	14—15 сот.
яйця	3·30 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко вдержана, на яйця слаба.

МЕШКАННЯ

ПРИЙМУ НА СТАНЦІЮ ученицю або учениька з нижчих гімназійних клас, найрадше із священичої або вчительської ріднї. Запевняю: дбайливу, виховну опіку, здоровий харч і евентуально поміч у науці. Пять хвилин ходу до голов. заведення акад. гімназії. **Евген Ткачук, Грунвальдська 8/2.** 1435 3—3

МЕШКАННЯ 3-КІМНАТНІ з повним комфортом в новому домі при вул. Глибоцкій ч. 11 (біля Політехніки) до винайму. 1451 2—3

ОКРЕМОІ КІМНАТИ з харчем для студента університету, при солідній родині шукаю від 15. вересня ц. р. Зголошення до Адмін. „Діла" під „Батько".
1460 1—3

ПРИЙМУ учениці на мешкання, близько головної гімназії і С. С. Василіянок-Морозова, Львів, Ходоровського 11/II.
1463 1—3

МЕШКАННЯ для учениць, близько головної гімназії і Музичного Інституту, фортепіян, поміч в науці. Ліщинська — вул. Кадецька 10. м. 7.
1463 1—3

КУПНО - ПРОДАЖА

ГАРНИЙ новий дім, в сусідстві ріпні, відповідний для різника, мешкання і варштат, готівка десять тисяч, довг пять „ТРАНСАКЦІЯ" Львів, Длугоша один.
1430 3—3

ВІЛЛЯ 6 кімнат, для одної, або двох родин, город, при вул. Борковських, бічна Листопада, при трамваю, 15.000 готівка, довг 3.000 „ТРАНСАКЦІЯ" Львів, Длугоша 1. 1430 3—3

ВІЛЛЯ. 5 кімнат, господарські будинки 700 сяжнів городу-саду, околиця Листопада — Вульки 18.000 „ТРАНСАКЦІЯ" Львів, Длугоша один. 1430 3—3

ГАРНА-вілля, 7 кімнат, морг городу-саду, 10 хвилин від трамваю, відповідне на захист, бурсу і приватне мешкання, 25.000, „ТРАНСАКЦІЯ" Львів, Длугоша один. 1430 3—3

НОВА комфортова вілля, 14 кімнат вільних, 500 сяжнів городу, 20 хвилин від трамваю, довгоречинцевий Б. Г. Кр. 12.500, готівка 16.00, без переносної такси, 15 вільних літ від податків „ТРАНСАКЦІЯ" Львів, Длугоша 1. 1430 3—3

КАМІНЬ ДОВБУША, коло Яремча. Гарна вілля мурована, 5. кімнат з приналежними вигодами, повний комфорт, лазничка, біжуча вода тепла і зимна, з печами — надається також на постійні мешкання — з господарським будинком, гаражом, сітківковим кортом, городом і ліском, цілість близько 8.000 м², гарна огорожа, коло Прута і залізничої станції — до продання. Відомість: Львів, тел. 20939 п. Кміцінський, або Варшава, тел. 41511. 1414 5—5

НАЙБІЛЬШИЙ вибір нових і передвоєнних камениць, віль, домів з городами, парцель від найскромніших до найвибагливіших по різних цінах, від кількох тисяч почавши — поручає відома зі солідности українська фірма „ТРАНСАКЦІЯ" Львів, Длугоша один.
1431 4—10

РІЖНІ

АДМІНІСТРАЦІЮ РЕАЛЬНОСТЕЙ у Львові, веде солідно, фаховими силами за малою оплатою, а повною порукою „ТРАНСАКЦІЯ" Львів, Длугоша один.
1431 4—10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 79-100

Ширіть наш часопис!

Всі українці купують добірний і дешевий товар, як вовни, шовки, полотна і батисти у фірмі **„МАНУФАКТУРА"** Львів, пл. Капітульна ч. 3.

ЧАСОПИСИ з ділянок: архітектура, самоходи, графіка, фотографія, техніка, медицина, журнали і т. п. можна дістати оказійно — „АЛЬФА", Коперника 5. ВЕЛИКИЙ ВИБІР. 1443 3—3

НАЙДЕШЕВШЕ ковдри власного виробу **Романова,** Гродзіцьких 4. — біля Ринку. — 1465 1—5

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна, фісгармонії знамениті, гарантовані — дешево продає, міняє **Ганак, Пілсудського 21, I. пов.**
1456 1—20

НОВИНА ДЛЯ ПАНЬ. Віденське стриження з валочком 1 зол. Тривка ондуляція 5 зол. Сальон чесання пань — Сикстуська 8, в подвірі. 1462 1—2

ДИКТИ, ФОРНІРИ найдешевше джерело закупу **М. Гаммер** і СИН **Львів, Зьрудлина 3.** тел. 271-14. 1406 6—15

ТРИВАЛА ондуляція 4 зол. — На вісім місяців гарантії К. Штір, Ринок 20, брама Андрійольго. 1361 6—10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Примар Д-р ШВАРЦ
Недуги шкірні, венеричні і лікарська косметика
Словацького 4. Тел. 216-61.
(проти гол. почти)
1400 **вернувся.** 4—5

Спеціяліст венеричних та шкірних недуг і лікарської косметики
Д-р ФІШЕР
б. довголітній лікар асистент дерматольог. клінік
у Берліні, Відні та Празі
перенісся і ординує тепер від 9—1 і 3—7
ЛЬВІВ, ВУЛ. КІЛІНСЬКОГО 3.
напр. Віденської каварні
Тел. 251-68, Сепаратові ждальні.

Стоматольог
Др. мед. Мечислав Янковський
Львів, Лозинського 4. Тел. 244-77
ВЕРНУВСЯ 1—3

ЗАВЕД. ТЕХН. **ДЕНТИСТИЧНЕ**
І. БРАНЕВСЬКОГО
ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА Ч. 18.
(над крамницею Мусяловича)
Тел. 237-23.
Ціни низькі. 1—5
Порцелянові корони.

Звертаємо увагу Вп. лікарів на відому ф-му
М. ФРАЙЛІХ
заведення виробу спеціяльних пропуклинових виробів.
у Львові, вул. Городецька 35.
Фірма ця випробувана через 66 років методою усування руптур у мужчин, жінок і дітей без операції, без болю, тільки при помочі винайдених і патентованих руптурових бандажів, спеціяльно приміненних для кожного хорого. За свою надзвичайно совісну працю для добра суспільности одержала ця фірма золоті медалі, почесний докторат, диплями краєві і заграничні, а також богато подяк від великих достойників і Вп. лікарів-професорів.

ОГОЛОШЕННЯ.

Фотографічні апарати направляє прецезійно
К. Колянковський
Львів, Пасаж Гавсмана ч. 5.
1387 8—10

Християнська харчівня
„ГАЛЬКА"
поручає дешево вибагливі **сніданнє, обіди, вечері**
Львів, вул. Пекарська ч. 1 ц.
1390 Тел. 291-00. 6—15

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

КИЛИМИ ГЛИНЯНСЬКІ
купиш найдешевше
„Дім килимів"
пл. св. Духа 2
Приймаємо також до направи. 1—2

Подаємо до відома нашим відборцям, що
„ЕТАН"
Львів, 15, вул. Проста 14 а
Ф-ка крейдок, листового і пляшкового ляку
уруxомула відділ
ШКІЛЬНОЇ КРЕЙДИ
Гуртові склади: Коопер. „Рідна Школа" і Союзний Базар.
1—2

КІР

Львів, Уейського 6
Тел. 280-88
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

Меблеві покриття хідники, дивани, церати, лінолеуми, **капи і намітки,** в найбільшім виборі
ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР 9-11
ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25, в подвірю, тел. 286-39.

Шукаєте праці? --
Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника

Незрівняний в якості пудер і крем
ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ
завдяки якому стає цера
ОКСАМИТНО-МАТОВА.
Ціна коробки з пушком зол. 1.25.
2910 86—

В гори — на літнища треба відповідного вбрання; просимо жадати безплатних зразків і цінників; висилаємо відворотно.
ВИСИЛКОВИЙ ДІМ
Е. Ф. БОРИС
Перемишль, скр. 185.

1428 **Повідомлення** 2—4
Відома солідна вирібня меблів металевих і залізних під фірмою
Йосиф Рішелєс
ТЕПЕР ЛІНДОГО 6
поручає: ліжка, ліжечка, вклади спружинові, тапчани і. т. п. у великім виборі від найскромніших почавши. На складі все матраци волосінні і з морської трави. Виконує всякі замовлення для пансіонів, готелів і інтернатів по низьких цінах і на догідні сплати. Перерібка матраців в тім самім дні.

УВАГА ПРОГУЛЬКОВЦІ
католицький ресторан
АДЕЛІ ПОВОРОЗНИК
Львів, Льва Сапіги 37
проти української гімназії
видає смачні сніданнє, обіди і вечері.
1412 2—2
Ціни найнижчі. Обслуга першорядна.

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське конц. підпр. самоперевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-48
виконує всякі перевози до всіх і усіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої доставни.
1428 3—10

ЗАВЕДЕННЯ КРАВЕЦЬКЕ
СТАН. КЕНДЗЕРСЬКОГО 9—10
перенесене
з Хорущини до льокалю
при вул. **Академічній 22. I. п.**

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і вонниках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.50

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, вииаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.